

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1925 április 3.

91. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 138 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonciers-palota)

Pribicsevics iskolája

(+) A tizenkettedekről folytatott parlamenti vitából Pribicsevics közoktatásügyi miniszter is kivette a maga részét és mint verbéli politikai harcos, huszárosan nekiugratott ellenfeleinek. Vágásaival beletalált a vele szemben álló pártok Achilles-sarkába. Ezuttal is kitűnő debatternek bizonyult, a jobboldalt zajos tapsra lelkesítette, a baloldalt heves elmentmondásokra ingerelte.

Az a közjogi ellentét, amely az államalkotó pártok harcát fűti, nem tud melyikben benyomulni a magyarság érdeklődésébe. Nem azért, mintha a magyarságnak közömbös volna a helypolitikai viszonyok alakulása, hanem azért, mert figyelmét a kisebbségi problémákkal kötötte és mindaddig, míg ezek a kérdések megoldatlanok, a nagy pártok mérkőzésében csupán a homouzion és homouzion meddő párbaját látja. A nemzetiségi szervezkedés tekintetében nincs véleménykülönbség Pribicsevics és Grol között és a blokk kormányzása idején sem valósult meg az anyanyelv szabad érvényesülése az iskolában. A parlamenti pártok a kisebbségekkel szemben mind hajlamosak az irredentizmus vádjára, amelyet, mint a csiga a szarvait, kidugnak vagy visszahuznak, aszerint, amint a kisebbségek velük tartanak vagy ellenük fordulnak. A magyarság csak akkor foglalhatja állást a közjogi kérdések körül folyó alkotmányos küzdelemben, ha erre vonatkozó joga független volna a kormányozható értelmezésektől és változó áramlatoktól. Éppen ezért a parlamenti csatáknak csak azokra a mozzanataira rezonál élénkebben, amelyek az ő nemzetiségi helyzetét érintik.

Annál az okfejtésnél, amellyel Pribicsevics kimutatta, hogy a blokk pártjait nem tartja össze a világnézeti és közjogi felfogás egysége, sokkal jelentősebb a magyarság szempontjából a miniszter nyilatkozata az iskolágyőről. Beszédének ez utóbbi része a németekhez van ugyan címezve, de a magyarságnak is szól, ám-bár a magyar tannyelvű osztályok a választás után sértetlenül megmaradtak. — Nem szabad elfelejteni, hogy ez az ország a szerbek, horvátok és szlovének nemzeti állama — mondotta Pribicsevics. Ezt a tételt a magyar szülők sohasem vonták kétségbe és a maguk részéről is súlyt helyeztek arra, hogy gyermekeik az állanyelve teljes mértékben elsajátítsák. Szükséges-e azonban, hogy az állanyelv elterjesztésének nemzeti érdekét szembeállítsák a kultura szabadságával, az anyanyelv jogával

és az iskolai munka eredményességével? Nem lehet-e a nemzetiségi ifjúságot megtanítani az állanyelvre anélkül, hogy anyag tudásán, tudományos előképzettségén nagy folytonossági hiányokat lyukasztanának? A szombori és noviszadi gimnáziumnak az untilig ismert névvegyelemzés következtében nincsenek magyar osztályai, holott a legutóbbi beiratkozások még a Pribicsevics-ellenes kormányzat alatt folytak. Magyar anyanyelvű tanuló nagy tömege kényszerült a közpiskolák szláv osztályaiba, amelyek a körülménynek súlyos tanulmányi hátrányait még tetézték azzal, hogy a magyarul tudó tanárok egy részét elbocsátották, vagy Szerbiába helyezték. Pribicsevics készséget nyilvánított arra, hogy az osztrák

példát követve, kétnyelvű elemi iskolákat állítson fel a németlakta vidékeken, de nem beszélt a közpiskolákról, ahol a nemzetiségi nyelvek, mint természetes pedagógiai kiegészítő eszköznek használatát megfűsítják és ezzel a Vajdaságban a diákok nagy hányadát alig leküzdhető nehézségek közé sodorják.

Kiemelte a közoktatásügyi miniszter, hogy semmiféle nemzetközi egyezmény nem kötelezi az országot nemzetiségi tannyelvű iskolák fentartására. A magyarság ezzel a megállapítással annál kevésbé száll perbe, mert nem tulajdonít gyakorlati értéket azoknak a szancióknak, amelyek a békeszerződések pergamentjén és a népszövetségi alosztályok zsölygyében öröködnék a kisebbségi jogok épsége fölött. A magyar-

ság a szerződések kizárására és a konvenciók paragrafusaira való tekintet nélkül arra törekszik, hogy hűségét, törvénytisztelét és állampolgári kötelességei hiánytalan teljesítését a jogokat szűkítő korlátok lebontásával ismerjék el.

A választás után illetékes helyekről számos olyan kijelentés hangzott el, amiből arra lehet következtetni, hogy úgy a kormány, mint az ellenzék pártjai meg vannak elégedve a magyarság magatartásával. Nem csökkenene az államalkotó pártok missziójának súlya és az ország fejlődésének csak haszna volna belőle, ha ez az elégedettség a nemzetiségekkel szemben alkalmazott politika szépséghibáinak kiküszöbölése által fokozódna volna.

A király kihallgatáson fogadta Radics Pavlet

Az audiencia három óra hosszat tartott — A horvát parasztpárt parlamenti klubjának elnöke az uralkodónál vacsorázott — A kihallgatást Trifovics Márkó házelnök készítette elő

Az ellenzéki pártok vezetői a blokk egységének megóvásáról tanácskoztak

Beogradból jelentik: A politikai életnek csütörtökön váratlan szenzációja támadt: a király több mint három óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta Radics Pavlet, a horvát parasztklub elnökét. A királynál Uzunovics Nikola, a nemzetgyűlés alelnöke jelent meg először audiencián, majd délután hat órakor Radics Pavle járult az uralkodó elé. A horvát parasztpárt parlamenti klubjának elnöke kilenc óra után távozott az udvarból. Politikai körökben óriási meglepetést keltett Radics Pavle audienciája. A minisztertanács, amely délután hat órakor ült össze, este kilencig együttmaradt, azonban a kormánytagjai nem győzték kivárni a kihallgatás végét és szétoszlottak. Az ellenzéki blokk vezetői a kihallgatás hírére sietve összegyűltek a parlament épületébe, ahol fél kilencig vártak Radics Pavlára. Radics Pavle a kihallgatás befejezése után sem távozott az udvarból, mert a király magánál tartotta vacsorán.

Már csütörtökön délelőtt suttogták politikai körökben, hogy a király fogadni fogja Radics Pavlet és az estlepek csütörtök délután már bejelentették az audienciát, azonban ezek a hírek nem találtak hitelt. A kihallgatás ilyenformán egészen váratlanul következett be.

Radics Pavle audienciáját Trifovics Márkó, a szkupstina elnöke készítette elő.

Aki szerdán délután hosszasan tárgyalt a horvát parasztklub elnökével és nyomban azután kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. A házelnök hosszasan referált az uralkodónak, aki előtt csütörtökön délelőtt újból megjelent. A király ezalkattal követte Trifovicsot, hogy Radics Pavlet hajlandó fogadni.

A horvát parasztpárt vezérének királyi audienciája tulajdonképpen

már azóta esedékes, hogy a horvát parasztképviselek ráléptek a megegyezés útjára. Már a Davidovics-kormány idején szó volt arról, hogy a Radics-párt — akkor még horvát köztársasági parasztpárt — vezetőit az uralkodó kihallgatáson fogadja, azonban erre nem kerülhetett sor, mert

a Radics-párt akkori vezetői nem voltak hajlandók arra, hogy olyan nyilatkozatot tegyenek, amely királyi audiencián való megjelenésüket lehetővé tette volna.

Radics Pavle ismeretes parlamenti deklarációja után, amelyben elismerte a monarchikus államformát és a Karagyorgyevics-diktatórt, természetesen nem változott a helyzet és most már semmi akadály sem volt annak, hogy a Radics-párt második garnitúrájának reprezentánsa — a

vizsgálati fogságban lévő Radics István unokaöccse — kihallgatáson jelenjen meg az udvarban.

Az ellenzéki blokk vezetőinek ülése

A parlament elnapolása után megkezdődnek egyébként a csendes napok. Csak a hó vége felé a parlament újból összeülése alkalmával várható újból nagyobb események. A csütörtöki nap azonban még mutat némi élénkséget, mert délelőtt az ellenzéki blokk vezérbizottsága konferenciát tartott. Ez a bizottság indívalóleg az ellenzéki pártok három-három vezetői tagjából áll és ezek közül a csütörtöki értekezleten Davidovics Liuba, Velikovics Voja, Radics Pavle, dr. Polics Vladislav, dr. Trumbics Ante, Korosec, Spaho és Behmen vettek részt.

Az értekezleten az ellenzéki blokk pártjai közötti, az utóbbi napokban némiképp megzavart viszonyról volt szó, majd az ülés befejezése után a pártvezérek tartottak tanácskozást. Az ellenzéki blokk ezekről a tanácskozásokról a következő kommunikét adta ki:

— A nemzeti megegyezés és a parasztdemokrácia blokkja tágabb bizottságának mai ülésén meghallgatták Davidovics Liuba közléseit az általános politikai helyzetről és megállapították a blokk további magatartását. Megállapították, hogy a kormány a parlamenti munka számára semmit sem készített elő, sőt még programszerű deklarációt se lépett a parlament elé, amint az kötelessége lett volna, úgy, hogy teljesen bizonytalan, milyen munkát akar a kormány elvégezni. A bizottság elhatározta, hogy a parlament első ülésén ezt a kérdést szóba hozza és egyidejűleg interpellációt ter-

jeszt he arról, hogy a kormány miért nem terjesztette — saját ígéreteinek és valamennyi alkotmányos tényező által annyiszor megismélt nyilatkozat ellenére — a rokkant-törvényt és a földműves-hitelekéről szóló törvényjavaslatot. Végül elhatározta a bizottság, hogy az ellenzék maga fog betervezni törvényjavaslatot a korrupció letöréséről. Ha a kormány nyomban a parlament összeülése után nem terjesztene elő munkaprogramját, úgy az ellenzék az első alkalommal vitát indít a parlamentben az ország külföldi kérdéseiről, hogy ily módon kényszerítse a kormányt arra, hogy nyilatkozzék a maga tulságosan határozatlan magatartásáról.

Radics Pavle Lorkovics beszédéről

Dr. Lorkovics Ivánnak legutóbbi parlamenti beszédét szembeállítva Radics Pavle nagy beszédével, sokan úgy tüntetik föl, mint a Radics-párt és a Zajednica közti ellentét bizonyítékát. Radics Pavle erre vonatkozólag a következőképp nyilatkozik a Jutarni Listben:

— Lorkovics beszédével annál inkább egyetérték, mert a beszéd számára a főbb motívumokat én adtam meg. A kormánynak a Radics-párti mandátumokról hozott határozata után szükségesnek tartottam annak hangsúlyozását, hogy senki sem várt a kormánytól ilyen választ az én beszédemre. Azért is szükség volt Lorkovics beszédére, hogy megcáfoljuk azokat a téves feltevéseket, amelyeket különböző oldalról az én beszédemhez fűztek.

Klerikális támadás a Radics-párt ellen

A klerikális-párt vezető lapja, a ljubljani Slovene vezércikkében éles támadást intéz a Radics-párt ellen.

— A Radics-párt és Radics István — írja a lap — Canossát járta. Tekintettel azokra a pártokra, amelyek együtt közdöttek a horvát parasztpárttal a nép szuverenitásáért és az autonómiaért, sokkal opportunusabb lett volna, ha a Radics-párt ezt a fontos lépést kevésbé ön-

megalázó módon tette volna meg. A nemzeti megegyezés blokkja már a múlt év eleje óta arra törekedett, hogy revideáltassa Radicsal a maga programját és tegyen ilyen értelemben nyilatkozatot. Amikor a kormány Davidovics Ljuba kezében volt, Radics nem akarta ezt megtenni, pedig akkor nem kellett volna megalázó módon kapitulálnia. Radics akkor szidta a barátait, mert tudta, hogy azok nem fogják üldözni és politikai kalandjaival, elharmarkodott nyilatkozataival nyeregbe segítette a Pasics-Pribicsevics-rezsimet. A Radics-párt képviselőinek mostani nyilatkozata jóval teljesebb, mint az, amit a nemzeti megegyezés blokkja a maga nyilatkozatában megformulázott. Radicsék

annyira messze mentek, hogy majdnem elismerték a vidovdani alkotmányt és csaknem a famózus »nemzeti egység« alapjára helyezkedtek, ami pedig kizárja az igazi és teljes autonómiát a chef gouvernement-ek értelmében. A Radics-párt egyik végétől a másikba esett.

Pasics és Pribicsevics tanácskozása

Pasics miniszterelnök csütörtökön délelőtt hosszasan tanácskozott Pribicsevics Szvetozár közoktatásiügyi miniszterrel. A tanácskozást összefüggésbe hozzák a kormány külsőbönálló rekonstrukciójával, amivel kapcsolatban újból rendezni kell a radikális-párt és a független demokraták közt fennálló viszonyt.

Benes az utódállamok

gazdasági közeledésének szükségességéről

A cseh külügyminiszter expozéja a garancia egyezményről

Prágából jelentik: Dr. Benes külügyminiszter a szenátus külügyi bizottságában részletes expozét mondott az európai biztonság megszilárdítása és a béke állandósítása érdekében megindult diplomáciai küzdelemről.

Dr. Benes előbb részletes történelmi visszafüggetlét vetett a kérdés eddigi diplomáciai fejleményeire, majd a rajnai határok biztosítására és a döntőbírósi szerződésekre vonatkozó német emlékirattal foglalkozott. A mi információk szerint — mondotta Benes — a német memorandum lényege abban áll, hogy Németország nyugaton véglegesen és immutably elismeri a status quo-t, valamint a versaillesi békeszerződés rendelkezéseit, a keleti határok tekintetében azonban ugyanarra az álláspontra helyezkedik, amelyet valamennyi francia kormány a legutóbbi háború előtt Elzász-Lotaringia tekintetében elfoglalt.

— Amennyire a dolog bennünket érint — mondotta Benes — a biztonság kérdésének megoldását legjobbnak akkor tartjuk, ha az a genfi jegyzőkönyv ut-

ján történik, azonban elvileg nem utasítjuk el sem a német javaslatot, sem a döntőbírósi szerződés mérlegelését, mert mindkettő bizonyos mértékben haladást jelent az általános békemunkában. Mindazonáltal, mielőtt kötelező lépést tennénk, elsősorban ismerni óhajtjuk az ilyen paktum, valamint a javasolt döntőbírósi szerződések pontos szövegét. Lehetetlennek tartjuk, hogy a garancia-egyezmény megformulálásánál a békeszerződés akár a saint-germaini, akár a trianoni békeszerződés által biztosított jogaink bármilyen módon érintessenek vagy gyöngyöztessenek. A béke és a békeszerződések stabilizálásának a korszakát jelentő garancia-egyezmény szükséges kiegészítésének tartjuk Németországnak a Nemzetek Szövetségébe való belépését.

Benes ezután megjegyezte, hogy a békebiztosítékok végleges rendezésének feltétele az is, hogy Oroszország is vegyen részt.

Az osztrák problémával szemben elfoglalt álláspontot Benes változatlanul mondotta. Bizonyos, hogy a szandási

processzus igen nehéz, de a Németországhoz való csatlakozás terveit nem tartom szükségeseknek. Nem tartom szükségeseknek a dunai konföderációra, vagy vámniora vonatkozó terveket sem. Az új középeurópai államok gazdasági nehézségeinek és problémáinak egyedül helyes megoldása a szoros gazdasági közeledés, a legutóbbi osztrák-cseh kereskedelmi szerződés szellemében, amelynek elvei továbbfejlődhetnek az illető államok teljes gazdasági és politikai szuverenitása megóvása mellett.

Benes végül bejelentette, hogy a kisanant legközelebbi értekezletét május havában Bukarestben tartják meg és hogy ezen az értekezleten újból megörösközik és hangsúlyozzák a kisanant eddigi politikáját. Benes így fejezte be beszédét: Szilárd elhatározásunk, hogy nem mondunk le egyetlen jogunkról s elért biztosítékaink egyikéről sem. Mint eddig, úgy ezután is az általános béke erősítésén fogunk munkálkodni.

Benes külügyminiszter expozéja után a szenátusban beható vita indult meg, amelynek végén az expozét ellogadták. A cseh pártok vezérszónoka Anglia ellen fordult. Vrabc (szociáldemokrata) beszédében azt mondta, hogy Csehszlovákiának két vitális problémája van mostan. Az egyik, hogy Magyarország maradjon meg mai határai között, a másik pedig az, hogy Ausztria maradjon meg mai konstellációjában és ne csatlakozzék Németországhoz. Után Benes külügyminiszter szólt még egyszer fel és visszautasítja az Angolországot ért támadásokat. Kijelenti, hogy minden államnak legszentebb joga saját érdekeinek a védelme.

Zimak szociáldemokrata szenátor kérdésére Benes a magyar felsőházról és a Habsburgok felsőházi tagságáról kijelentette, hogy ebben a tekintetben értesüléseket szerzett, az ügyet továbbra is követni fogja és mihielyt a kérdés olyan diamban lesz, hogy jogi szempontból a törvényjavaslat tényleges szövege vizsgálható és ha ez a szöveg a szövetségesekkel kötött szerződéseknek kötelezettségeket ellentmond, akkor a megfelelő fórum előtt eljár abban az irányban, hogy ezt az ügyet kellőképpen oldják meg.

Főellenőr

Irta: Falu Tamás

I.

— Készülsz valahová? — kérdezte Tófalvyné az urát.

— Lemegyek egy kicsit sétálni, — banguzott a válasz.

— Jól teszed. De mit veszel föl? — Épp azt válogatom.

Bizony ez nehéz feladat is volt. Sok kopott ruha lógott a szekrényben. Mind-egyiknek belezárolt már a becsületébe az idő. Valamikor azonban jobb napokat láttak, jó szabó műhelyéből kerültek elő, s most hálálgatták szerényen az egykori gavallériát.

Tófalvy felöltözött.

Végigjárta a lakást. Nem kellett elfáradnia. A négy szobából már csak kettő volt meg. A két nagyobbik szobát tavaly eladták.

— Próbaséta, — mondta keserűesen a feleségének, aki egy előadásra szánt kézimunkán dolgozott.

— Egész nyugodtan lemehetsz így — hátorította a feleség. — Majdnem elégsz vagy. Majdnem!

Tófalvy lement a körútra, a nappányban sütkérezni. Ráért. Nem volt hivatala, nem volt foglalkozása. Tekintélyes tőkétét megerte az idő. Ugy jöttek fel Pestre, hogy nyugalmába jönnék. Szépen, csendesen, boldogan élni. Dehát...

Egyszerre a nevet hallotta.

— Jó napot, Miska bácsi!

Megfordult. Egy utokaöccse állt előtte.

— Nini, csak nem a Péter? Hát te

már visszajöttél Hollandiából?

— Vissza bizony, bátyám. Csaknem egy éve. Nagy gyáram van itt. Mivel foglalkozik Miska bátyám?

— A múlttal.

Együtt mentek karonfogva tovább.

— Ejnye, Miska bácsi, — ütött homlekkára Péter, mikor kezét fogták, — volna egy eszmém. Maga ráér, betölthetne nálam egy bizalmi állást. Nem lesz sok dolga, az idejét sem köti le nagyon.

Hivatalos óra delután háromtól-négyig. Főellenőr lenne nálam. Szigorúan bizalmi állás. Megbízom ugyan az embereimben, kiválsz képzett mérnök az igazgatón, elsőrendű ember az ellenőrnél, milliórdokát biznik a pénztárnokomra. De, tudja Miska bácsi, az ember mégis csak ember. Jó, ha valaki van az üzennél, aki rokon is aki az eleven lelkiismeretet képviseli a vállalatnál. Én sokat utazom, többnyire külföldet járom. Miska bácsi szépen el fog járni naponta a hivatali szobájába, leül a kényelmes karosszékre és ott lesz delutánonként háromtól-négyig. Embereket nem igen fog látni, nem fogja zaklatni senki. Jön, leül, elszív egy szivart és megy. A dologban az a fontos, hogy a hivatal megteremtődjék. A Minimax-készülék sem azért van a memizezet alá erőstve, hogy tiz legyen, hanem, hogy biztonságot nyújtson. Miska bácsi is ilyen biztonsági készülék lesz a vállalatomnál. Amel pedig a honoráriumot illeti, azonnali nyugdíj-képességgel annyit biztosítok, amennyi elég lesz a megélhetésre. Tetszik tudni, nagyon jövedelmező a vállalatom, s nekem mindent megér, ha nyugodtan utazhatom.

Tófalvy boldogan ment haza. Átöle-

te a feleségét, s lelkenedve mondta: — Találkoztam Péterrel... Tudod... Főellenőr...

II.

Tófalvy elfoglalta hivatalát. Szép világos szobát kapott az öcsésőti, aki várta az iroda előtt. Nagy amerikai íróasztal előtt állt a karosszéke. Jobbról-balról leborított írógépek komolykodtak. A falon berámázott fényképek hirdették a gyár nagyságát. Az iratszékényben duzzadtak az irományok. A párnás ajtó titokzatosan zárta a szobára a csendet.

— Ez lesz a hivatalos helyisége, bátyám. S ezt is átadom.

— És egy kartonlapot nyújtott át, a helyő zsebéből véve azt ki. Nagy betűkkel volt rányomtatva: Főellenőr.

— De valamire kérem kell, bátyám. Ezt a zsebében hozza és viszi mindíg. Amikor megérkezik, kifüggeszti az ajtajára, s amikor el megy, leakasztja és a zsebébe teszi. Mondtam már, hogy hivatala szigorúan bizalmas jellegű. Tulajdonképpen azt sem akarom, hogy a többi hivatalnok tudomást szerezzen létezéséről. Bántaná a hűségüket, sértené az önértéket, hisz tetszik ismereni az embereket...

III.

Tófalvyba visszatért az élet. Szép fizetést kapott. Elődegeihez képest kettecskén nyugodalmasan. Új ruhára is fellett már, új cipőre is. Nem kellett mindig összhangot keresni a régi ruhadarabok között egy-egy nevezetesebb kirándulás előtt. Szép, nyugodt álmok következtek, jóízű ebédek, kellemes vacsorák. A hatvanéves öreg ur tiz évvel fiatalabbnak érezte magát. Sok dolga

miatt sem kellett panaszkodnia. Sohasem nyitott rá egy lélek sem a hivatalos óra alatt.

— Nagyszerű ember ez a Péter, — mondta a feleségének. — Bámulatos rendben megy ott minden. Minden ember a helyén, minden szög a helyén. Csodálatos pontosság. Nem tudom, ez előtt is így volt-e, de mióta én ott vagyok, egyetlen panaszt sem hallottam.

Elfelejtették a nagy veszteségeket, a vagyoni romlást, a tönkremenést, a sok nekibusulást. És nem sajnálták a szép kis birtokot, melyet tőkévé tettek és a tőkét, amelyet megcsufolt a szerencsétlenség.

— Látod, — mondta az öreg, — minden rosszban megvan a jó. Ha nem mentünk volna tönkre, nem lenne ez a szép bizalmi állásom, s unatkozhatnám, mint egy nyugalmazott generális...

IV.

— Ezt a cédulát találtam az ajtómon tegnap, — mondotta az ellenőr Péternek.

— Ejnye, ejnye, — nevetett Péter, — az öreg elfelejtette a zsebébe tenni. Tudja, kedves ellenőr ur, van egy szegény rokonom, aki valamikor jobb napokat látott. Alanizsnát nem adhatok neki, adtam tehát neki ezt a címet. Akkor jön, amikor az urak már nincsenek itt, s nincs más dolga, mint hogy elszívjon itt egy szivart a karosszékekben. Bocsaftam szegény öregot aki nagyon önértékes s inkább éhen halna, sem hogy könyöradományt fogadna el bárkitől is. Hanem, ha önt bántja a főellenőri cím, kinevezem őt holnap, mondjuk, felügyelőnek

— De valamire kérem kell, bátyám. Ezt a zsebében hozza és viszi mindíg. Amikor megérkezik, kifüggeszti az ajtajára, s amikor el megy, leakasztja és a zsebébe teszi. Mondtam már, hogy hivatala szigorúan bizalmas jellegű. Tulajdonképpen azt sem akarom, hogy a többi hivatalnok tudomást szerezzen létezéséről. Bántaná a hűségüket, sértené az önértéket, hisz tetszik ismereni az embereket...

— De valamire kérem kell, bátyám. Ezt a zsebében hozza és viszi mindíg. Amikor megérkezik, kifüggeszti az ajtajára, s amikor el megy, leakasztja és a zsebébe teszi. Mondtam már, hogy hivatala szigorúan bizalmas jellegű. Tulajdonképpen azt sem akarom, hogy a többi hivatalnok tudomást szerezzen létezéséről. Bántaná a hűségüket, sértené az önértéket, hisz tetszik ismereni az embereket...

— De valamire kérem kell, bátyám. Ezt a zsebében hozza és viszi mindíg. Amikor megérkezik, kifüggeszti az ajtajára, s amikor el megy, leakasztja és a zsebébe teszi. Mondtam már, hogy hivatala szigorúan bizalmas jellegű. Tulajdonképpen azt sem akarom, hogy a többi hivatalnok tudomást szerezzen létezéséről. Bántaná a hűségüket, sértené az önértéket, hisz tetszik ismereni az embereket...

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A bukaresti sajtó sehogyan sem tud belenyugodni abba, hogy Goga Octavian a szászrégeni magyar választók segítségével jutott be a parlamentbe. Azok a lapok, amelyek eddig nagy általánosságban arról prédikáltak, hogy a magyarságnak is meg kell adni a maga jogait, most, amikor ennek az elvnek gyakorlati megvalósítására került volna a sor, élesen felszisszennek és a legképtelenebb gyanúsításokkal illeik az Avarescu-pártot. A legtárgyilagosabban ír még az Adevurul, amely a következőkben emlékszik meg a szászrégeni választásról: A magyar lapoknak igazuk van, hiszen azon nincs is semmi esodálni való, ha valamely másfélmillió lélekből álló nép, mint a romániai magyar lakosság, az ország politikai életében szerepet játszik. Az igazság és logika úgy hozzák magukkal, hogy azokban a választókerületekben, amelyekben a magyarok vannak többségben, magyarok legyenek a megválasztott parlamenti tagok is; azokban a kerületekben pedig, amelyekben a magyarok számottevő kisebbséget alkotnak, döntő szerepet töltsenek be a román pártok mérkőzésénél. Ez eddig is megnyilvánult volna, hogyha a magyarok fel lettek volna véve a választói névjegyzékekbe. A sors iróniájának mondható, hogy éppen az a politikai párt fosztotta meg őket szavazati joguktól, amellyel most szövetségben állanak s emiatt a választásokonál rájuk háramló felette fontos szerep ki sem tűnhetett eddig. Demokratikus szempontból tehát valamint azért is, hogy az ország összes polgárai között létrejölessen a jó egyetértés, semmi kifogás sem emelhető fel az ellen, hogy azokat a választókerületeket, amelyekben jelentékeny számú kisebbségi lakosok élnek, olyan román képviselje a parlamentben, akit a kisebbségek is jó szemmel látnak.

*

Mióta Erdély román impérium alá került, az erdélyi magyarság a magyar nyelv és a magyar irodalom ápolásában keres vigasztalást. A magyarság minden szegénysége inellett szaporodnak Erdélyben a magyar nyelvű szépirodalmi lapok, szaporodnak a könyvek és mind több értékes író és költő jelentkezik. Ezt a fellendült irodalmi életet igazolja az is, hogy Bánffy Ferenc báró indítványára elhatározta az Erdélyi Irodalmi Társaság, hogy egyik történetírójukkal megíratták az erdélyi magyarság történetét. Az erdélyi szépirodalmi lapok széles mederben tárgyalják azt a kérdést, hogy a mi kiterjeszkedik-e a Moldvában élő magyarság történetére is, vagy csak kizárólag Erdély és a magyarság históriáját adja.

*

A román kamarában a nyugdíj-törvény vitája során hosszabb beszédet mondott Sándor József magyar képviselő. Az Avarescu-kormány — mondotta — 1920-ban a következő határozatot hozta: »Ma azokkal az államokkal való külügyi helyzet, ugymond a kormányelnök, melyekhez ezelőtt a csatolt területek tartoztak, tisztázva lévén, hiszem, hogy helyes, ha véget vessünk a volt tisztviselők ügyének. Ez alapon javaslom, hogy egyhavi határidő adassék a csatolt területek minden tisztviselőjének és ügyvédjének az esküvételére, mely után mindazokat a jogokat élvezhetik, melyek román állampolgári jellegükből és a teljesített szolgálataik után járó szerzett jogokból és jogcímeikből folyna, azon államok szerint, amelyekhez tartoztak az egyesülés előtt. Erre a jelentkezések tömegesen megindultak, azonban a következő kormány egyszerűen kijelentette, hogy a volt kormánytól ez nem volt egyéb egyszerű politikai sakkjátéknál és a tisztviselők nagyszámú ily máig állás és nyugdíj nélkül maradt. Nem jogosan és nem alappal vádolt meg tehát engem a pénzügyminiszter az visszatartással s általános beszédem keretében s ezuttal is, joggal kérhettem és kérhetem, hogy

a jelen szakaszhoz a következő módosítást fást elfogadni sziveskedjék:

»E törvény rendelkezései hasonló módon alkalmazást nyernek mindazokra a volt magyar közalkalmazottakra, akik a kormányhatalomnak a nagyszabedű kormányzó tanács által történt átvétel idején a hűségköt ugyan nem tehettek le, de 1920-ban az alkotmányos kormány felszólításának eleget téve, szolgálattételre jelentkeztek. Utasíttnak a kormány tárcaminiszterei, hogy

ezek összeírása és illetményeik megállapítása iránt haladéktalanul intézkedjenek s az eljárás eredményét a törvényhozásnak jelentésük be. Azok a volt magyar tisztviselők pedig, akik a hűségköt letették, szolgálatteljesítés után a román nyelv nem kellő tudása, avagy szolgálattal vétséget nem képező hasonló ok miatt nyugdíj nélkül rendelkezési állományban helyeztetek, az e törvényben levő intézkedések értelmében fognak nyugdíjban részesíttetni.

Általános diáksztrájkot kezdenek a francia royalista tanulók

Osszeütközés egyetemi hallgatók és munkások között

Párisból jelentik: A royalista diákok szövetsége, amely azonban korántsem jelenti az egész francia egyetemi diákságot, általános diáksztrájkot jelent be, tiltakozásul az ellen, hogy a kormány a radikális Scelle professzornak a párisi egyetemen való előadásokat megengedte, továbbá, hogy a jogi fakultást bezárta és diákokat letartóztatott. Nancyból, Lyonból, Bordeauxból és más vidéki egyetemi városokból is kormányellenes diáktüntetésekkel jelentenek.

Nancyban mintegy százötven egyetemi hallgató hangos tüntetést rendezett, amelynek során Herriot miniszterrel őt abcugolták. A tüntető diákokkal szembetalálkozott a munkásoknak egy nagyobb csoportja, akik viszont tüntetőleg elteni kezdték Herriot miniszterelnököt. A két csoport között összeütközésre került a sor, amelynek folyamán többen megsebesültek. A rendőrségnek csak nehezen sikerült a tüntetőket szétszórni és a rendet a városban ismét helyreállítani.

Nincs új angol-német tárgyalás a területi biztonságról

A német kormány teljesen egyetért Chamberlain felfogásával

Londonból jelentik: A Times arról értesül, hogy a területi biztonság problémájáról ez idő szerint Anglia és Németország között nincs semmi tárgyalás, miután német részről Chamberlain alsóházi beszéde után a leghatározottabban kijelentették, hogy

a német birodalmi kormány teljesen magáévá teszi azt az interpellációt, amelyet a brit külügyminiszter a német garanciajavaslatokról az alsóházban adott.

Ehhez a hitelesnek látszó közléshez hozzátesszük a Times párisi tudósítójának azt a jelentését, hogy a francia kormány a német garanciajavaslatok fölött csak akkor hajlandó tovább tárgyalni, ha teljesen kielégítő választ kap a következő kérdésekre:

1. Mikor kívánja a német birodalmi kormány fölveteli kérését elküldeni a Népszövetséghez? Késze vállalni a népszövetségi tagsággal járó kötelezettségeket, ha fölveszik?

2. Milyen eljárást kíván követni Németország keleti határait illetőleg?

3. Még mindig kívánja-e Németország Ausztria csatlakozását?

4. A német birodalmi kormány február 24-iki emlékiratában készségeit nyilvánította arra, hogy tiszteltben tartsa a francia határokat. Hogy gondolkodik Belgium és Olaszország határai felől? Csap éppen nem gondolt rá, hogy erről is említést tegyen, vagy bizonyos céljai voltak ezzel? Ha az utóbbi eset történt, akkor Németország érteni fogja, hogy Eupen, Malmédy és St. Vieth époly kevéssé lehetnek vita tárgya, akárcsak Elzász-Lotharingia. Ami a keleti határokat illeti, Németországnak szem előtt kell tartania, hogy

semmiféle választott bírósági döntés nem érintheti a versaillesi szerződés rendelkezéseit.

A német-lengyel határt csak akkor

lehet megváltoztatni, ha Lengyelország önként hozzájárul.

Az egyik londoni lap hosszú cikkben kalandosan hangzó részleteket közöl a német-angol tárgyalások kulisszatitkairól. A kiindulási pont az, hogy mikor Chamberlain külügyminiszter az alsóházban kifejtette a területi biztonság kérdésében az angol kormány álláspontját, a diplomaták páholyában Stahmer német nagykövet is jelen volt és a beszéd végén ingerülten és hangosan, úgyhogy más diplomaták is hallották, így szólt a titkárhoz:

— Ez mégis borzasztó!

Stahmer nyomban felállt, kiment a diplomaták páholyából és beüzent Chamberlain külügyminiszterhez, hogy lehetőleg azonnal fogadjon. A brit külügyminiszter rendkívül meglepődött, nem tudta mire vélni a dolgot és nyomban kérte Stahmert. A német nagykövet minden bevezetés nélkül egyenesen ráért a dologra. Azt mondta, hogy

a külügyminiszter beszédének abban a részében, amely a lengyel határra vonatkozott, túlságosan messze ment.

Chamberlaint nagyon felizgatta ez a megjegyzés, erősen szemébe nézett Stahmernek, majd fagyosan és gúnyosan ezt felelte:

— Most talán nyugyárt visszamegyek az ülőterembe, szót kérek és ki fogom jelenteni, hogy tévedtem és akaratomon kívül tévedésbe ejtettem az egész gyülekezetet.

Stahmer nagykövet hebegett valamit, hogy félreértés van a dologban, de Chamberlain nem vetett rá ügyet és erőlyes, epés hangon a szavába vágott:

— Meg lesz aztán elégedve, nagykövet ur?

A német nagykövet megegyeztetett, hogy Chamberlain őt félreértette, mire a külügyminiszter azzal vágott vissza, hogy akkor nem tudja, miért jött hozzá Stahmer és miért akart vele olyan sürgősen beszélni. A német nagykövet nagy zavarban távozott.

Az incidens után Chamberlain táviratozott Berlinbe és Stresemann-tól energikus formában közlelbi felvilágosításokat kért, mert ellenkező esetben

kénytelen megmásítani azt a véleményét, hogy a német birodalmi kormány szándékai öszbűtél.

Stresemann mostanáig várt, hogy Chamberlain-nek válaszoljon. A lap tudni véli, hogy Stahmer londoni német nagykövet utasítást kapott Stresemann-tól, hogy

jelentse ki a brit külügyminiszter előtt, hogy március 24-iki beszédében helyesen magyarázta Németország szándékait.

A lap szerint az affárnak ez után is megmaradt a kellemetlen utóíze

Minisztertanács Párisban

a frank újabb hanyatlása miatt

Nem lesz újabb infláció Franciaországban

Párisból jelentik: Herriot miniszterelnök tanácskozára hívta a minisztereket és az államtitkárokat a térszeden váratlanul elterjedt híresztelés hatása alatt, hogy újabb infláció következik, aminek pusztá említésére a frank árfolyama ismét hanyatlott. A minisztertanács késő éjszakáig tartott és éjféltán egy óraker hivatalos jelentést adtak ki róla, amely úgy szót, hogy a kormány tagjai szigorúan fognak alkalmazkodni a költségvetés kereteihez és póthitelt csak a legvégső esetben fognak kérni mulhatatlanul szükséges kormányzati kiadásokra. Az állami kiadások fedezése céljából semmiféle inflációhoz nem kell folyamodni, mert a kormány gondosan betartja a törvényes intézkedéseket és nem fog tulpmenni azokban a megszávalt összegekben, amelyeket a jegybank az államkincstárnak törvényesen tartozik folyósítani. A hivatalos közlemény azzal végződik, hogy a minisztertanács megvitatta azokat a módokat, amelyeket ajánlani fog a törvényhozásnak, hogy a kereskedelem pillanatnyi szükségleteit ki lehessen elégíteni, mindig szem előtt tartva, hogy a költségvetés kereteit nem szabad túllépnie.

Trockij belép a szovjetkormányba

A védelmi tanács elnöke lesz

Moszkvából jelentik: Mértékadó politikai körökben híre jár, hogy Trockij ismét tagja lesz a szovjetkormánynak.

A szovjetunió legutóbbi kongresszusa alkalmából Rykov és a szovjetkormány több más tagja Tiplitzben volt és ez alkalommal meglátogatták Trockijt, aki jelenleg Bochumban tartózkodik. Rykov megbeszélte Trockij-el azokat a módokat, amelyek mellett kormánybalépését előkészíthetik. Trockij egyfelől nem akarja és nem fogja eddigi politikai magatartását meghazudolni, másrészt azonban nem akarja a szovjetkormány és a kommunista párt vizeit sem zavarni, ennel fogva olyan módozatot találnak, hogy Trockijnek a kormányban résztvevő gazdasági hatásköre lesz. Ő lesz elnöke a katonai és védelmi tanácsnak, melynek jelenleg Kamenyev az elnöke. Ettől a bizottságtól mindennemű katonai hatáskört megvonának, ezeket az ügyeket tovább is Kamenyev intézné, Trockij pedig a gazdasági vonatkozású kérdésekben intézkednek.

Trockij egészségi állapota különben teljesen kielégítő, úgyhogy annak semmi akadályja sincsen, hogy ismét visszatérjen az aktív politikába.

1294 angol bányász pusztult el a múlt évben bányakatasztrófák következtében

Az angol a'sóház vitája

Londonból jelentik: Az északi bányakatasztrófa szóba került az alsóház ülésén. A munkáspárti képviselők a biztonsági intézkedések szigorítását követelték és a német bányák berendezését ajánlották a kormány figyelmébe, mert feltűnt, hogy az angol bányákban milyen sűrűn fordulnak elő végtelen szerencsétlenségek. Hivatalos kimutatások szerint az angol bányákban 1103 munkásélet vesztett el 1922-ben, ez a szám 1923-ban felemelkedett 1297-re és 1924-ben 1294 angol bányász halt meg katasztrófák következtében. Természetesen sokkal több az az ember, akik többé-kevésbé súlyosan megsérültek. Ugyanez a kimutatás összegezi, hogy olyan sebesült, aki orvosi bizonyítvány szerint hét napnál tovább munkaképtelen lett, 1922-ben 185.515 volt, 1923-ban 211.998 és 1924-ben 211.616.

Sir John Simons a szabadelvű-párt részéről vett részt a vitában. Arról beszélt, hogy a világ legjobb biztonsági törvénye sem ér semmit, ha vasszigorúsággal nem hajtják végre. Az angol bányatulajdonosok és az illetékes hatóságok sokat tanulhatnak a felsősziléziai, rajnai és westfaliai bányák vezetőitől s különösen figyelemmel kellene lenni a német bányákban roppant szigorúan végrehajtott ellenőrzésre.

Ramsay Macdonald szembeszökőnek tartja, hogy az angol bányákban a katasztrófák különösen azóta olyan gyakoriak, mióta a defláció beállt és a béreket leszállították.

A miniszter válasza után az alsóház egyhangúlag elfogadta a munkáspárt indítványát, amely a bányákban a legszigorúbb ellenőrzést követeli.

Milliók vámcsalást lepleztek le Zagrebben

Huszonnégy láda selymet papíráruként a'artak becsempészni

Zagrebból jelentik: A zagrebi fővámvivatalnál néhány nappal ezelőtt nagyarányú vámcsalásnak jöttek nyomára. Megállapították, hogy nagymennyiségű finom selymárut, mint papírt akartak elvámoltatni, amióltal, ha a család sikerül, egy millió dinárnál nagyobb kárt okoztak volna az államkincstárnak.

A beogradi vámvezérigazgatóságot már régebben értesítették arról, hogy a zagrebi fővámvivatalnál nagyarányú vámcsalások történnek olyan módon, hogy a külföldről érkező selymárut hamis bevallással vámoltatták el és a maximális vámtétel helyett csak csekély vámot fizetnek. Emiatt a múlt héten Dimitrijević Vaso vámvezérigazgató Beogradból Zagreba utazott, ahol Petrović Voja váminspektorral együtt megindította a vizsgálatot és sikerült is egy nagyarányú csempészt lelepleznie.

A zagrebi Tahex expedíciós cég címére, — melynek tulajdonosa Hacker Zsigmond, — több vagon papírt érkezett Bécsből. A küldemény nagyrészt göngyölt rotációs papírból állt, a vagonokban volt azonban huszonnégy láda is, amelyek a fuvarlevél és a vámbeküldetés szerint szintén papírt tartalmaztak. A ládákat a Tahex alkalmazottai mint papírt el is vámoltatták és elszállítás végett kocsihoz rakatták, amikor Bingas vámvivatali főnök elrendelte a ládák felnyitását és a vámrakományok felülvizsgálását. Ekkor kitudt, hogy a ládáknak selymárut vannak, a vámközvegeknek a vámdéklarációkon levő aláírásai pedig hamisak. Ilyen módon több mint egy millió dinárral kevesebb vámot fizettek a küldeményekért. A család felfedezése után Matics Szvetozár, a Tahex tisztviselője, aki az árut

elvámoltatta, megszökött Zagrebból. Azt hiszik, hogy Matics atyja, aki vámvizor Zagrebben, szintén tudott a vizszoalásról és ezért megindították ellene a vizsgálatot. A nagyértékű selyemkül-

deményt elkobozták és tovább folytatják az eljárást a szállító cég ellen. A vámvézérigazgató ezenkívül más csempészési ügyekben is folytatja a zagrebi fővámvivatalnál a vizsgálatot.

Az örült fogász

Négy hétig kezelte nyaraló fogorvosa betegeit egy szélhámós kereskedő — Minden aranyfogot kihuzott és ellopott

Az ál-fogorvost a lipótmezei tébolydában ápolják

Budapestről telentik: Biringstinger Miksa kereskedő 1924 nyarán megtudta, hogy egyik ismerőse, aki fogorvos, egy hónapra furdőhelyre ment. Biringstinger fölment barátjának lakására. A szobalánynak kijelentette, hogy ő a doktor ur helyettese, folytatni fogja tovább a rendelést:

— Fiacskám, — mondotta Biringstinger vállveregetve a szobalánynak — a rendelőórak alatt mindig tartózkodjon itthon és a betegeket küldje csak be a váróba!

A jőnevű fővárosi orvos állandó páciensei nem lepődtek meg azon, hogy a doktor ur egyik orvoskollégáját kérte föl helyettesítésre. Biringstinger Miksa fehér köpenyben a rendelőben fogadta betegeit. A rendelés simán folyt. Biringstinger leültette a pácienseket a székbe, megkopogtatta a szuvasodó fogakat, az összes orvosi műszereket fölhasználta, néha meg is furt egy-egy fogat, de legjobban szeretett fogat huzni Biringstinger Miksa.

— Az ön fogán már nem lehet segíteni, — mondotta legtöbbször az eléje járuló pácienseknek — nagyon nagy már a lyuk, nem tartja a plombát, sajnos, nem tehetek mást, ki kell huzni.

A szegény páciens reszketve ült be a székbe és Biringstinger Miksa huzott. Legtöbbször természetesen sokáig tartott a foghuzás és darabokban jött ki a fog. Körülbelül tizennyolc fogat huzott ki négy hét alatt Biringstinger Miksa. Plombálni egyet sem plombált, — ehez már nem értett — annál több aranyfogot szerelt le. Amikor ugyanis a páciens lofajásról panaszkodott, az ál-fogász elsősorban azt vizsgálta meg, hogy van-e szájában aranyfog. Ha ilyet talált, azon-

nal kijelentette, hogy az aranyfog a hibás, attól vannak fájdalmai, le kell szerelni és porcellánfogot kell helyébe tenni. Ha a páciens beleegyezett, Biringstinger kivette az aranyfogot. Arra már nem jufott ideje, hogy a porcellánfogot helyébe helyezze. Minden egyes rendelésért azonnal felvette a honoráriumot, — hitelbe nem dolgozott az előrelátó Biringstinger Miksa.

Amikor a fogorvos visszatért a külföldi nyaralóhelyéről, Biringstinger Miksa már nem volt sehol. A fogorvos elképedve hallotta, hogy állítólagos barátja egy hónapig helyettesítette, kezelte a pácienseket, fölvette a pénzeket és kivette az aranyfogakat. Még nagyobb volt az elképedése, amikor egymásután jöttek föl a betegek, akiknek Biringstinger foghuzása kisebb-nagyobb kellemetlen következményeket hozott, mind egyikük valamiféle betegséget szerzett az avatatlan kezelés miatt.

A fogorvos a személyleírás alapján megállapította, hogy a szé hámós csak Biringstinger Miksa lehetett, aki ellen pácienseivel együtt följelentést tett család miatt a büntetőjárásbírószágon. A csütörtöki tárgyaláson Biringstinger nem jelent meg, ellenben a lipótmezei elme-gyógyintézet hivatalos beadványban értesítette a bíróságot, hogy Biringstinger Miksát a lipótmezei elme-gyógyintézetben kezelik, mint ön- és közveszélyes örültet. A bíróság elrendelte az elme-gyógyintézet megkeresését azzal, hogy az elme-gyógyintézet igazgatósága küldjön a járásbírószágnak szakvéleményt arról, vajjon Biringstinger Miksa teljesen beszámíthatatlan-e és ha igen, van-e kilátás arra, hogy rövid időn belül meggyógyul.

Pödör öngyilkossága nyomán kiderítették a fecskeuccai rablógyilkosság tetteit

Pödör olmtüzi barátja gyilkolta meg Taussig Józsefnét A budapesti rendőrség megbizottai Csehszlovákiába utaztak

Budapestről jelentik: Pödör Gyula öngyilkosságáról a budapesti rendőrség csütörtökön újabb részletes jelentéseket kapott, amelyek most már kétségtelenné teszik, hogy valóban Leirer Amália gyilkosa végzett magával a morvaországi Sternbergben. Csaknem pontosan megállapították Pödör szökésének és csehszlovákiai tartózkodásának körülményeit is. A legújabb jelentések egyébként új szenzációval is szolgáltak, mert azt hiszik, hogy ezzel kapcsolatban sikerül elfogni a Budapesten a Fecske-utcában egy évvel ezelőtt elkövetett, rablógyilkosság tettesét is.

Pödör-Schlesinger öngyilkossága

Az olmtüzi rendőrséget egy Dohnál Lipót nevű hirdetőügynök tette figyelmeztette Pödör Gyulára. Dohnál ismerte Pödört, akivel mult év őszén együtt ült vizsgálati fogságban Mährisch-Sternbergben. Abban az időben Pödört azzal gyanúsították, hogy Hudecsek kereskedőt, akinél alkalmazva volt, megcsalta és tőle nagyobb összegeket sikkasztott.

Pödör budapesti szökése után az olmtüzi rendőrség éjjel-nappal figyelte Hudecsek lakását, mert feltételezték, hogy Pödör fel fogja keresni ezt a régi ismerősét. Pödör azonban úgy látszik figyelte az újságközleményeket, nem ment tehát Hudecsekhez, hanem felkereste régi ismerősét, Dohnál Lipótot, aki szer-

zett is lakást számára Biesch Frigyes könyvnyomdásznál. Pödör itt Schlesinger Jakab néven jelentette be magát, kifizette szállásadójának összes költségeit, amelyek lakásának berendezésével fölmerültek. Pödör mährisch-sternbergi tartózkodásának egész idejét az ágyban töltötte. Ezt szállásadója előtt azzal indokolta, hogy a lába fáj. Pödör, aki állandóan nagyon félt valamitől, töltött revolvert tartott az ágyában.

Az olmtüzi rendőrség figyelte Dohnált, aki nagyon gyanusan viselkedett, majd el is fogta. Napokon át vallatták, végül is a rendőrség arra a határozott meggyőződésre jutott, hogy Mährisch-Sternbergben Schlesinger név alatt Pödör Gyula tartózkodik.

Sefcsik rendőrfelügyelő hétfőn délután két órakor megfelelő csendőrkisérlettel kiment Pödör lakására és ott Schlesinger Jakab után érdeklődött.

A szállásadónő, aki azt hitte, hogy lakója még alszik, bement a szobájába és ezeket mondotta:

— Schlesinger ur, egypár ur van itt, aki beszélni akar magával.

Az asszony mögött azonban ekkor már fölűnt a rendőrfelügyelő, aki egy rendőrmesterrel és egy detektívvél lépett a rablógyilkos szobájába. Schlesinger-Pödör azonnal magára huzta a takarót és agyonlötötte magát.

Sefcsik rendőrfelügyelő, aki azt hitte, hogy a rablógyilkos feléje sötötte el a revolvert, előrántotta a magáét és úgy hatolt be a szobájába, ekkor azonban kiderült a tulajdonképpeni szituáció. Az állítólagos Schlesinger szájából ömlött a vér, a száján keresztül röpitette a golyót az agyába.

Sefcsik rendőrfelügyelő az öngyilkosnak még meleg kezéről ujjlenyomatokat vett fel, amelyekről a később felvett daktiloszkópiai vizsgálat is megállapította, hogy az állítólagos Schlesinger Pödör Gyulával, Leirer Amália gyilkosával azonos.

Pödörnél okmányokat találtak, amelyek Bochnár, Csehszlovákiában közismert betörő nevére szóltak.

Az öngyilkos Pödör Gyula holttestét a sternbergi hullaház hullakamrájába vitték. Az öngyilkosság híre hamar elterjedt a városban, a sternbergi lakosok ezrével keresik fel a hullaházat, ahova azonban senkit be nem bocsátanak.

Az olmtüzi rendőrség most Dohnál Lipótot faggatja és azt reméli, hogy a gyilkosságra és a rablott holtnik hollétére vonatkozólag ettől az embertől értékes információkat fognak kapni.

Az olmtüzi rendőrhatalóság nyomozásának adatai szerint Bochnár, akinek igazoló iratait Pödörnél megtalálták, szintén tudott arról, hogy a Leirer Amália lakásáról elrabolt ékszereknek még hiányzó része hol van elrejtve. Bochnárt azonnal vallatásra fogták és ez be is ismerte, hogy tényleg tud az elrejtett ékszerekről. Vallomásában előadta, hogy a hiányzó ékszerek egy része Budapesten, a külső Váci-úton van elrejtve, míg a hiányzó értékek nagyobbik része Pödör egy kassai cimborájánál van elhelyezve.

Az olmtüzi rendőrhatalóság a vallomás során nyert értékes adatok alapján most ebben az irányban folytatja a legerélyesebb nyomozást.

Hudecsek a Fecske-uccai rablógyilkos

A budapesti rendőrség a csehszlovákiai jelentések alapján foglalkozik most Hudecsek Károly személyével is, akiről azt hiszik, hogy ő követte el egy évvel ezelőtt a Fecske-uccai rablógyilkosságot. Bizonyosra veszik ugyanis, hogy ez a Hudecsek olmtüzi kereskedő, akinél állítólag Pödör a mult év őszén alkalmazva volt, azonos a budapesti rendőrség által lovag Hudecsek Károly néven nyí vántartott és a Fecske-uccai gyilkosság miatt körözött, többször büntetett betörővel.

Pödör a balassagyarmati fogházban ismerkedett meg Hudecsekkel és kiszabadulásuk után Budapesten együtt több csalást követtek el textil-kiviteli engedélyekkel, amivel sok budapesti kereskedőt megkárosítottak. Amikor egy évvel ezelőtt a Fecske-uccai rablógyilkosságot felfedezték, a meggyilkolt Taussig Józsefné fia közölte a budapesti rendőrséggel, hogy két nappal a gyilkosság előtt egy Hudecsek nevű ember jelent meg anyjának Rombach-uccai ruházletében és felajánlotta neki, hogy kiviteli engedélyeket szerez számára. Két nappal később az asszonyt meggyilkolva találták Fecske-uccai lakásán és a rendőrség gyanúja nyomában Hudecsek Károly ellen irányult, aki azonban eltűnt Budapestről. Most derült ki, hogy Morvaországba menekült és Olmtüben kereskedő lett.

A Leirer-gyilkosság nyomozását vezető Vogel József rendőrkapitány és Angyal László detektívfelügyelő csütörtökön délután Kassára utaztak és Olmtübe mennek, hogy a Pödör-ügy még homályban levő részleteit kiderítsék, a Pödörnél talált irásokat felülvizsgálják, egyben pedig Hudecsek személyazonosságának megállapítása tekintetében is megteszik a szükséges lépéseket.

Saguly elmebeteg

Más, nem várt fordulat is következett ma be a Leirer-ügyben. Akták, levelek, irások kerültek elő, amelyek amellet tanuskodnak, hogy a Leirer-ügy rejtélyét leleplező Saguly Ferenc előrehaladott elmebetegségben szenved esztendők óta.

Kis lapási ügyekben készült el a na-

pokban a vádirat Saguly és Balla ellen, amivel kapcsolatban dr. Roth Béla, Saguly védője beadványt intézett a bírósághoz, amelyben védettje elmeállapotának megvizsgálását kéri. Az ügyvéd iratokat terjesztett be, amelyek szerint a katonaságnál már 1916-ban megállapították, hogy Saguly tuboparalízis progresszívában szenved és emiatt a katonai szolgálatból el is bocsátották. Ezek alapján a védő a vádtanáctól Saguly szabadlábra helyezését kérte.

Agrárrevízió Suboticán

Feloldják a sebesicsi Vermes-birtokot a szekveszter aél?

A napokban az agrárreformminisztérium egy bi.ottsága járt Suboticán egy miniszteri inspektor vezetésével, amely megkezdte az agrárrevíziót több szekvesztrált suboticiai földbirtok ügyében. Az agrárminisztérium tudvalevőleg most több helyen felülvizsgálja, hogy a felosztott földet az igényjogosultak kapták-e meg és hogy a telepesek megművelik-e a kapott földet.

Az agrárbizottság a legnagyobb titokban vezette Suboticán munkáját és egész éjszakán át dolgozott a kataszteri hivatalban. Jó helyről származó információk szerint a bizottság működése egyebek közt elsősorban dr. Vermes Gyula földbirtokának szekvesztrumára terjed ki, mert szó van arról, hogy ezt a földbirtokot az agrárminisztérium feloldja a szekveszter alól. Dr. Vermes Gyula 780 holdas sebesicsi birtokát még 1919-ben szekvesztrálták és felosztották nagyrészt dobrovoljacok között.

Azóta szinte állandóan folyamatosan van az akció a birtoknak a szekveszter alól való feloldása érdekében és ebben az ügyben most fog az agrárminisztérium dönteni. A bizottsággal együtt Suboticán volt dr. Vermes Gyula jogi képviselője, dr. Ticsak vukovári ügyvéd is, valamint Skerlec volt horvát bán veje Vid Rasit is, míg maga dr. Vermes Gyula jelenleg Beogradban várja a minisztérium döntését.

Ertesülésünk szerint bizonyos oldalról akció indult meg a Vermes-féle birtoknak a szekveszter alól való feloldása ellen.

A bolgár emigránsvezérek egymás ellen vádaskodnak

A bolgár kormánylap Jugoszláviát támadja a nisi verekedés miatt

Szófiából jelentik: A Cankov-kormány lapja, a »Demokraticeszkí Zgovor« foglalkozik a jugoszláviai bolgár emigránsok Nisben történt összeütközésével és élénk színekkel esetleli a verekedés lefolyását. Ez alkalomból a lap támadást intéz a jugoszláv kormány ellen, amiért megengedi a politikai menekülteknek, hogy nyilvános gyűléseket tartsanak és terveket szöjjenek Bulgária ellen. A bolgár kormány egyuttal cáfolja azokat a híreket, hogy Boris király és Cankov miniszterelnök nevében tárgyalások folytak Obov és Todorov emigráns exminiszterekkel.

A beogradi »Pravda« közli Atanaszov és Sztojanov volt miniszterek nyilatkozatát, amelyben megismétlik azt a vádat, hogy Todorov és Obov az emigráció hátamögött tárgyaltak Boris király és Cankov miniszterelnök megbízottaival. Ezenkívül visszafordítják a kommunistákkal való paktálás vádját Todorov és Obov ellen, akikről azt állítják, hogy Moszkvától husz millió levét kértek a harmadik internacionálé taktikájához való csatlakozásért.

A nisi verekedéssel kapcsolatban kijelentik, hogy Todorov gyilkossági szándékkal provokálta az összeütközést és háromszor rálőtt Danev volt képviselőre. Az erre vonatkozó bizonyítékok szerintük nevélegessé teszik Todorov vádját.

Balfour héberül nyitotta meg a jeruzsálemi egyetemet

Zavartalanul folytak le a zsidó ünnepek

Jeruzsálemből jelentik: A héber egyetemet fényes külsőségek között avatták föl. Az ünnepség a Scophus-hegy északi lejtőjének alján, festői helyen kezdődött, ahonnan messzi kilátás nyílik a Holt-tengerre. A tribünökön több mint tízezer ember foglalt helyet. A világ minden tájáról harmincöt egyházi és tizen-négy tudományos testület képviselői gyűltek össze történelmi nevezetességű, színpompás talárokban. Az elnöki emelvényen megjelent lord Alenby, az egyiptomi brit katonaság főparancsnoka, Sarraill francia tábormók, a sziriai főparancsnok, lord Ullswater, sir Geddes, Chafes főrabbi, a cionista végrehajtóbizottság elnöke.

Az ünnepet Cook, Anglia nagyrabbija nyitotta meg, utána Weismann tanár, a cionista világbizottság elnöke lépett a szószékre. Biborpiros palástot viselt, mint a manchesteri egyetem tiszteletbeli tanára. Ünnepi beszédében üdvözölte lord Allenbyt, aki 1918-ban, a világháború befejezésekor politikai okokból engedelmet adott a héber egyetem a pkköletételéhez, noha határozottan hangsúlyozta, hogy cionistaellenes.

Hatalmas tapsvihár köszöntötte lord Balfourt a szószéken. Még nagyobb volt az ováció, mikor lord Balfour héber nyelven kezdett beszélni a zsidó kultúráról, majd rövid üdvözlés után angol nyelven folytatta beszédét. Arról beszélt, hogy első eset, amikor távol a művelt Nyugattól, a Keleten egyetem létesül, de miután zsidók végzik a kisléretet, bizik a sikerben. A zsidó kultúra nem szakadt meg, mindig folyamatos volt, mert noha a zsidók tulajdonképpen hazájuktól elszakadva a világ minden országában elszórtan éltek, kedvezőtlen viszonyok között is folytatták tudományos munkásságukat. Beszéde vé-

gén lord Balfour felszólította az arabokat, hogy dolgozzanak együtt a zsidókkal a tudomány ápolásán és hangsúlyozta, hogy ez az új egyetem minden nép és minden felekezeti számára nyitva tartja kapuit.

Ba four beszédét hatalmas tapsvihár követte. Az ünnepély, amely délután három órától este hat óráig tartott, mindvégig zavartalan volt. Az amerikai cionista szervezetek Newyorkban külön hajót béreltek és ötszáz képviselőjük érkezett a jeruzsálemi ünnepre. Este ki-világítás volt Jeruzsálemben és fak'asmenetet rendeztek. Csütörtökön volt alköketétele a fizikai intézetnek, amelyet Einstein nevére neveznek el.

Egész Pa'esztinában nyugalom volt az ünnep napján, pedig nagy politikai zavargások és álta'nos szöjket jöszöletak. A város arab polgármestere megjelent ugyan a megnyitöünnepen, de más notabilitás csak kevés.

Beogradból jelentik: A jeruzsálemi zsidó egyetem megnyitása alkalmából a beogradi zsinagógában is ünnepi istentisztelet volt. Az ünnepségen megjelent a kormány részéről Pribicevics közoktatásügyi miniszter és Trifunovics vallásügyi miniszter, továbbá Young angol követ a követség személyzetével, Popovics, a tudományegyetem rektora, Stefanovics Andra az Akadémia képviselőjében, Bobics beogradi alpolgármester és más közeleti vezető személyek. Alkalay országos főrabbi tartotta az ünnepi szónoklatot, melyben áldást kért a királyra és a népre, utána dr. Albola ügyvéd mondott beszédet. A kormány nevében Trifunovics vallásügyi miniszter, a beogradi egyetem nevében pedig Popovics rektor méltatták a nap jelentőségét.

Kötél általi halálra ítélték a nyiregyházi magánhóhért

Két társa két-két évi súlyos börtönt kapott

Debrecenből jelentik: A debreceni honvédtörvényszék csütörtökön tárgyalta annak a három huszárnak a bünygyét, akik a nyiregyházi honvédhuszár-laktanya padlásán március 4-ikén éjjel tegyvertisztító zsinórral a gerendára felakasztották egy huszártársukat. Nahaj József huszár volt az áldozat, akit Madár Antal örzvezető Cs. Szabó Sándor és Szabó István huszárokkal kivégeztetett. A borzalmas gyilkosság után ugy akarták beállítani a dolgot, mintha Nahaj öngyilkossá lett volna, azonban hamar kiderült a valóság és ekkor a gyilkos huszárok beismerték tettüket, sőt kérkedtek is a kivégzéssel és azt állították, hogy hazafias felbuzdulásból követték el a gyilkosságot, mert Nahaj — aki a polgári életben bányamunkás volt — kommunistának tartották.

A csütörtöki tárgyaláson Török Albert őrnagy, a tárgyalás vezetője ismertette a vádiratot, amely gyilkosság büntetével, mint tettestársakat vádolja meg Madár Antalt, Cs. Szabó Sándort és Szabó Istvánt. Az elsőrendű vádlott Madár Antal örzvezető kijelenti, hogy nem érzi magát bünyösnek, majd a következőképpen mondja el a gyilkosság lefolyását:

— 1925 március 4-én, mint napos tizedes, szolgálatban voltam a vasuti állomáson. A Perronon megláttam Nahaj József huszárt. Megkérdeztem, hova megy? Azt válaszolta, hogy haza megy és eliramodott. En utánaszaladtam, megfogtam és köpönyegénél fogva bekiseritem a laktanyába. Nahaj az előző napon szökött el a szözdötöl, ezért tartóztatásba helyeztem. Még ekkor is olyanokat mondott, hogy most senki sem köteles a hazát szolgálni, ma nem

muszáj katonának lenni, csak az katona, aki bolond.

— En három éve szolgálom a hazámat hűséggel — mondja siránkozó hangon a vádlott — hát én is bolond vagyok? — kérdeztem Nahajtól. Azt felelte: Maga is olyan bolond, mint a többi. Ez nagyon bánfott és szinte elvesztettem az eszemet. Felkerestem a két Szabót, akik két óráig voltak kikötve Nahaj szököése miatt, megkérdeztem a két huszártól, hogy mit csinálnának ezzel a Nahajjal, ezzel a hazáruló senkivel, kommunistával, aki miatt ki voltak kötve? A két huszár azt mondotta, hogy nem tudják, mit csinálnának vele, ha a kezükbe kerülne. En megmondtam nekik, hogy en felakasztatom őt. Erre átadtam a tegyvertisztító zsinórt Cs. Szabó Sándornak és hurokra kötöttem. A két huszár vonakodott teljesíteni felszólításomat és csak akkor voltak hajlandók eleget tenni parancsomnak, amikor azt mondtam nekik, hogy ha nem akasztják fel, akkor végzek velük. Felszólításomra a két huszár elindult a szénapadlásra. Mondtam nekik, hogy en majd később utánuk megyek Nahajjal. Így is történt, felmentem Nahajjal a szénapadlásra. A két huszár megragadta Nahajt. Cs. Szabó Sándor hátrahagyta a két karját, Szabó István pedig a nyakára akasztotta a hurkot és így felakasztották a gerendára. Később gyufát gyújtottam és láttam, hogy Nahaj már halott. Mielött meghalt, hármat hörgött.

A védő: Nem az volt a maga célja csak, hogy megijessze Nahajt és amikor ezt elérte, leakasztja a gerendáról?

A vádlott: Nem, nem ez volt a célom. Azt akartam, hogy addig lógjon, amíg meg nem hal.

Cs. Szabó Sándor kihallgatása követ-

kezik. Vádlott a tárgyalásvezető kérdéseire elmondja, hogy az örzvezető felkötötte őket és rájuk parancsolt, hogy akaszták fel Nahajt, mert ellenkező esetben velük végzek. Mi az örzvezető utasítására előmentünk a padlásra — mondja vallomásában — ő utánunk jött Nahajjal. »No, most már csináljátok.« — mondotta. Erre en hátrahagytam Nahaj kezét. Szabó István a kezére akarta kötni a madzagot, az örzvezető azonban rászöjtö, hogy ne a kezére, hanem a nyakára. Nahajt a gerendára állítottuk. Amikor a nyakán volt már a hurok, az örzvezető meglökte és löbdni kezdte, miközben így szólt: »Hadd dögdöböl meg.« Amikor az örzvezető gyufát gyújtott és látta, hogy Nahaj meghalt, azt mondtotta, hogy elpusztult ez a kommunista, »ne szóljatok senkinek, a felelősséget én vállalom, reggel majd ellintezem a dolgot.«

Tárgyalásvezető: Fenyegette magukat az örzvezető, ha nem akasztják fel Nahajt?

Vádlott: Azt mondta, hogy ha nem teljesítjük parancsát, akkor leszur benünkét.

Tárgyalásvezető: Ezt maguk komolyan vették?

Vádlott: Igen. Ezután elmondja a vádlott, hogy az örzvezető erőszakos természetű ember volt, többeket megfofozott, ha elszunnyadtak. Ők nem tudják, hogy nem kell az ilyen parancsot teljesíteni.

A két vádlott szembesítése után a harmadik vádlottat, Szabó Istvánt hallgatta ki a katonai törvényszék. Szabó István elmondja, hogy miképpen történt az eset. Az örzvezető rájuk parancsolt, akaszták fel Nahajt, különben velük végzek. Nem gondoltuk komolyan, hogy fel kell akasztani a huszárt és amikor a padlásra voltunk, a kezére akartuk kötni a zsinórt. Az örzvezető ur háromkodott, hogy ne a kezére, hanem a nyakára kössük.

Till József huszárezredes, ezredparancsnokot hallgatták ki először tanúként. Az ezredes elmondotta Nahaj meggyilkolásának előtte ismert részleteit. Neki Besztercei tiszthelyettes jelentette először, hogy Nahaj örzvezető felakasztotta magát. A tárgyalásvezető kérdésére kijelenti, hogy nem igaz, hogy parancsot adott, hogy Cs. Szabó Sándor és Szabó István kikötését függeszték fel addig, amíg valaki meg nem szököik. A kikötést azért rendelte el, mert a két huszár megszökött a kaszárnyából. A parancsot még Nahaj felakasztása előtt adta ki. Nahajról állítólag rossz jelentéseket kapott. Egyikben azt közölték vele, hogy Nahaj nem vallja magát magyarnak és kikielentette, hogy Csehszlovákiába akar menni. Akkor meg is büntette Nahajt, aki többször kijelentette, hogy meg akar szököni. Madár örzvezetőt hazafias ultranacionális érzelműnek ismerte, míg Nahaj fegyelméletlen volt és több szököést inspirált az ezredben.

Brinzey György huszárhadnagy, oktatótisz és Besztercey Miklós tiszthelyettes a következő tanúk, akik a vádlottakat erős magyar érzelmű, jó katonának mondják. Nahajról pedig kijelentik, többször szököést kísérelt meg és elégedetlenséget szított a kaszárnyában.

A bizonyító eljárás befejezése s a vád- és védőbeszédok elhangzása után a bíróság tanácskozára vonult vissza. Este fél nyolc órakor hirdette ki a honvédtörvényszék az ítéletet, amely szerint Madár Antal elsőrendű vádlottat kötélt általi halálra, Szabó István és Cs. Szabó Sándor vádlottakat pedig két-két évi súlyos börtönte itéli.

Madár védője semmisségi panasszal élt és kegyelemért folyamodott. Az ügyész a másod- és harmadrendű vádlott büntetésének súlyosbításáért felbevezett. A bíróság az ítélet kihirdetése után kegyelmi tanácsa alakult át.

Ezüstdinárt, koronát

Legmagasabb napi áron vásárol LUSTIG LAJOS bank- és váltóüzlete Novisád, Kr. Aleksandrova ul. 13. Utlevél, vízum beszerzési hely. 2187

Beálltam kisegítő kucsébernek

A kucséber-mesterségnek világletemben lelkes tisztelője voltam. A kucsébernek közt vannak ugyan rideg prózai lények, akik azért hordozzák hátukon a jellegzetes kucséber-kosarat a jellegzetes legfinomabb csokoládéval, legfinomabb datolyával, legfinomabb cukorral és legfinomabb szardiniával, hogy megéljenek. Ezek soha nem esznek se csokoládét, se datolyát, se cukrot, se szardiniát. Virsliát esznek és spriccert isznak rá. . . . Vannak azonban ideális kucsébernek is, akik nem törődnek az üzlettel, akiket a *játékszenvedély* sodor kucséberre pályára. Ezeknek kipirul az arca, csillog a szeme, amikor a pasas par-nupari játszik, de nem a skatulya szardiniát, vagy a valódi Milka tejszokoládé miatt izgul, hanem a játék gyönyörűsége hozza izgalomba. Ez annál szebb tőle, mert a kucséber rendszerint nem is veszíthet. Hiszen az a skatulya datolya, amit szerencsés esetben kap a nyertes, nem éri meg az öt dinárt, amit a húzásért fizet. A kucséberre való méla vonzalmamat még egy súlyos ok magyarázza. A kucséber éjszakai lény, tehát művésztársaság. Éjjel él, mint a költő, a cigány, vagy a csalógány, ha nem hagyják aludni. Hogy nappal mit csinál a kucséber, ezt a természettudományi kutatás még nem állapította meg. Ez egyelőre sötét titok. Alszik? Lehetően! Csak nem alussza át az egész napot. Próbálnia sem kell neki, mint a színésznek, vagy a cigánynak. Minden kucséber tudja mesterségének összes fortélyait s a legújabb változatokat próba nélkül is. . . .

Ennyit a kucséberrel, mint sárberrel, általában.

A nyájas olvasó, aki végig kísérte nagybecsű figyelmével több lírai természetű írást, bizonyára visszaemlékezik arra, hogy többféle mesterség iránt érzett ambíciómról lelkiismeretesen informáltam. Azt azonban eddig még nem árultam el, hogy kora ifjúságomtól kezdve, már akkor, amikor este 8-ra ágyba parancsoltak, kucséber szerettem volna lenni. Eddig nem beszéltem erről, hiszen teljesen kilátástalan volt, hogy ez az ábrándom valaha megvalósuljon. Azonban a napokban rám mosolygott, direkt rám vigyorgott a szerencse. Kucséber lettem, igaz, hogy csak kisegítő kucséber, az is igaz, hogy csak egy pár órára, de ez mit sem von le dicsőségemből ugyebár?

A dolog úgy történt, hogy este bent ültem az egyik kevésbé előkelő s kevésbé jó hírű vendéglőben. Itt ismerkedtem meg a kucséberrel, aki éppen káromkodott. A segédjét szidta, mert nem jött a kosárért, s neki most két kosarat kell cipelnie és így is kevesebb üzletet csinál. Ebből nyomban megállapítottam, hogy ez a kucséber az üzletes kucséber sorába tartozik. De mit törődtem én ezzel? Elfogott a láz s az a szenzációs gondolatom támadt, hogy csak egy éjszakára, majd én helyettesítem a kucsébersegédet. Ugy látszik bizalmat keltő volt az ábrándom, mert rám bízta a kucséber-kosarat. Csupán a téli kabátom kívánta zálogba. Az enyhe tavaszi éjszakára való tekintettel gögősen átnyújtottam. Elseje táján sűrűn játszom én is a kucséberrel.

— Páros — mondom ilyenkor, behunyom szememmel, mert páros a kabalám. És az ur megsegíti az igazak ügyét. Majdnem mindig nyertem. Hogy néha veszítettem, az merő véletlenségből történt.

Teljes kucséber bandázzsal állítottam be egy kávéháza. Az első ember, aki játszani akart velem, egy Zsiga nevű ur volt. Én csak annyit tudtam róla, hogy a fakeskedő. Azóta azt is tudom, hogy a kucsébernek rémé. „Játszunk fix-nix-et” — indítványozta. Játszunk. A fix-nix lényege az, hogy ha a Zsiga nyer, nem fizet, de kap szardiniát, csokoládét, datolyát, ha nem nyer, nem kap semmit, csak fizet. Az itt felsorolt cikkek dupláját. Mit mondjam tovább? A Zsiga nyert. Egyáltalán nem volt pokoli jókedvem. Sőt. Ugynevezett betvár sze-

rencsége volt. Megállás nélkül, egy szuszra elnyert tőlem tíz piros szívet, öt doboz szardiniát, tizenhárom tábla csokoládét, csupán a savanyucukrok nem kellettek neki, miért is hamarosan — óriási egyenlőtlen eredménnyel — befejezést nyert a gyászos ügy. A savanyucukros doboz fedelén illetlen képek és gyönyörű szerelmes versek voltak, amikből némi vigaszt meríthettem. A költészet mindig enyhülést nyújt a szomjazónak. Gazdám, a főkucséber pontosan az ügylet végére ért oda. Nem szólt egy árva szót sem, csak fogta a kosarat, kiürítette, aztán felhuzta még elég jókarban levő télikabátomat és némán távozott. Ilyen tapintatos ember a kucséber. Mit tehet viszont egy leégett kisegítő kucséber a langyos áprilisi éjszakában tizenhárom doboz savanyucukor társaságában? Szopik, szopogat. Nem is olyan rossz dolog savanyucukrot szopogatni hajnali két órakor. És a kabát nem is volt olyan kifogástalan. Annak a kabátnak az elsőrendűségéhez még sok szó férhet. Az a kabát — mit tagadjam? — egészen vacak. Szegény kucséber alaposan becsapódott. Azért a kabátért biz isten nem adnék három szemét ebből a finom savanyucukorból. . . . (III. t. I.)

Noviszadi paedagogusok plágiumpere

Tanfelügyelő és tanügyi inspektor harca

A noviszadi törvényszék Petkovicstanácsa pénteken érdekes plágiumper tárgyal, amelynek szereplői: a felperes Lotics Ljubomir, nyugalmazott tanfelügyelő és dr. Gyiszalovics Veszelin, noviszadi tanügyi inspektor, mint alperes. Lotics Ljubomir 1913-ban még tanfelügyelő korában dr. Gyiszalovics Veszelin tanárral egy elemi iskolai szerbnyelvű tankönyvet írt, amely *phonomikái* rendszeren alapult és az elemi iskolai oktatásban annak idején nagy felhajtást keltett és új rendszerénél fogva forradalmat jelentett.

Dr. Gyiszalovics Veszelin tanügyi inspektor 1922-ben Terzin György tanügyi inspektorral egy újabb elemi iskolai tankönyvet jelentetett meg, amely a két újabb szerző kijelentése szerint ellát a Lotics—Gyiszalovics rendszerű tanmódszertől, új alapokra van fektetve.

Lotics Ljubomir nyugalmazott tanfelügyelő, a Matica Szrpszka tisztviselője dr. Tabakovics György nyugalmazott táblabíró; noviszadi ügyvéd utján plágiumper indított dr. Gyiszalovics Veszelin inspektor ellen és panaszában azt állítja, hogy az új tankönyv tulajdonképpen „plágium”, mert ugy a könyvben közölt képek, mint a tankönyv rendszere, sőt a legtöbb cikk és részlet szinte szó szerinti másolata a Lotics—Gyiszalovics tankönyvnek és az egész tankönyvön végigvonuló gondolatmenet megegyezik a Lotics-féle tankönyvvel.

Lotics szerzői jog bitortlásáért perli dr. Gyiszalovicsot és arra kéri a bíróságot, hogy marasztalja dr. Gyiszalovicsot 40.000 dinár kártérítésben, egyben koboztassa el a tankönyvet.

Megkérdztük a súlyos váddal illetett tanfelfelügyelőt: dr. Gyiszalovics Veszelin inspektort, aki a plágiumper mihenállásáról a következőket mondotta a *Bácsme gyei Napló* munkatársának:

— A Lotics—Gyiszalovics-féle tankönyvet 1913-ban közösen írtuk, az egyik részt Lotics, a másikat én írtam. A tankönyv használata csak egy évig, 1914-ig volt megengedve, mert 1914-ben betiltották és a zagrobi báni kormány 1914-ben egy másik szerbnyelvű tankönyvet íratott, amelyben azonban a Lotics—Gyiszalovics-féle tankönyvből huszonnyolc cikket önkényesen, megkérdésünk nélkül egyszerűen szöszereint átvettek.

Lotics azalatt Franciaországba került, ahonnan csak 1919-ben került vissza. Én azalatt 1918-ban átdolgoztam kettőnk közös könyvét és ha ez a második kiadás kizárólag az én szellemi munkám is, a második átdolgozott kiadás utáni

jövedelem felét: 500 dinárt hiánytalanul odaadtam Loticsnak.

Utóbb egy magántermészetű ügyből kifolyólag összekülönböztünk.

1922-ben Terzin György tanügyi inspektorral új tankönyvet írtunk, amelyben természetesen helyet adtam az 1913-ban közösen megjelentetett első kiadás általam megírt és így kizárólag az én szellemi tulajdonomat képező résznek is. Ezt inkrimálja Lotics Ljubomir. A pénteki tárgyaláson mindezt igazolni kívánom.

A Lotics—Gyiszalovics plágiumper már harmadikban foglalkoztatja a noviszadi törvényszéket és péntekre szakérték is meg vannak idézve, úgy, hogy előreláthatólag ítélet is lesz.

A klinikán nem lehet magánlaksértést elkövetni

Bársony tanár pöre a Világ két munkatársa ellen

Budapestről jelentik: Rab Gusztáv és Lovik Károly hírlapírók, a Világ munkatársai, állottak csütörtökön vádlottként a büntetőjársbíróóság előtt. A két hírlapírót dr. Bársony János egyetemi tanár jelentette fel magánlaksértésért, mert — a feljelentés szerint — engedély nélkül behatoltak a klinikára, ahol kihallgatásokat tartottak. Az ott tapasztaltakról nagy cikkben számoltak be lapjukban és többek közt megírták azt is, hogy Gombos Dénes tanársegéd, amikor az egyik súlyos beteg kezében meglátta a Világot így ordított rá:

— Hogy lehet ilyen szennyelapót olvasni? — és kitépte kezéből az újságot.

A hírlapírók kijelentették a bíróság előtt, hogy nem érzik magukat bűnösnek, ők az egyik tanársegéddel jártak a klinikán és a cikkük nem tartalmazott valótlanosságot.

A bizonyítási eljárás és a perbeszéd befejezése után a bíróság ítéletében úgy Lovik Károlyt, mint Rab Gusztávot fölmentette.

Az antiszemita vádbeszéd

Fogház helyett pénzbüntetésre ítélték Miskolczy ügyész lámadóját

Budapestről jelentik: A tábla csütörtökön tárgyalta másodfokon Raab Andor hírlapíró sajtóperét, aki ellen az ügyészség büntető feldicsérésének vétsége és rágalmazás miatt emelt vádat. A hírlapíró ugyanis Szász Zoltán emlékezetes porének tárgyalása után cikket írt, amelyben erőshangu bírálat tárgyává tette Miskolczy Ágoston dr. ügyész vádbeszédét.

„A tárgyaláson — írta Raab Andor cikkében — először alkalmazták gyakorlatilag a hírhedt rendtörvényt, de nemcsak ezért volt érdekes a tárgyalás, hanem azért is, mert a vádlottak padján egy nemzetközi értékű publicista ül, aki nem volt hajlandó a kurzus barbáriszmasának behódolni és multját megtagadva, a zsidóverők csapatába csatlósni beállni. Amíg a kurzus egy önmagának adott amnesztival a társadalomba visszaeresztett sokszoros rablógyilkosokat, a pogromok vérengző és bestialis lenevadait, addig Szász Zoltán, aki ezen cselekmények egy kis töredékének krónikása volt, eljutott a vádlottak padjára. A kiöltözésében az orgoványi és egyéb eseményekért nem Szász Zoltának és társainak kell a vádlottak padján ülnie. Amikor pogromszítók büntetését elengedték, ugyanazon napon Szász Zoltán ügyében megkezdték a fő-tárgyalást. A tárgyaláson azután felállt az ügyész, a hivatalos hatalom képviselője, a jog és az igazság megszemélyesítője és kétórás beszédében fejtegette, hogy ami itt három év óta történt, az minden kulturállamban megtörténhet, hogy Magyarországon az antiszemita-mus jogosult és érthető mindaddig, amíg

egy szál zsidó is él az ország területén. Nem akarjuk azt állítani, hogy ez hivatalos megerősítés és igazolás a Magyarország tekintélyét alászó közép-kori kegyetlenkedéseknek. Szász Zoltán cikkeiről azt állítja az ügyész, hogy Magyarország hírnevét csorbították a külföldön. Mi azt hittük, hogy az ügyész ur beszéde tette ezt. Az ügyész ur szerint az orgoványi erdő minden kulturországban előfordulhat. Ebben kételkedünk. De nem hisszük el azt sem, hogy ilyen ügyészi vádbeszédek kulturállamban előfordulhatnak.”

Az ügyészség Raab Andor elleni vádirata szerint a cikkíró büntető feldicsérésének vétségét követte el azzal az állításával, hogy Szász Zoltán köztisztviselőben álló publicista. De vádat emelt az ügyészség a cikkíró ellen rágalmazás címén is, mert dr. Miskolczy Ágoston királyi ügyészről olyan tényállításokat tett közzé, amelyek valódiságuk esetén az ügyésszel szemben büntető és tegyelmi eljárás okát szolgáltatnák és közmegejtésnek temék ki.

Az elsőfoku bíróság Raab Andor hírlapíró büntető feldicsérése és rágalmazás vétsége miatt egy hónapi fogházra és tízezer korona pénzbüntetésre ítélte.

A csütörtöki másodfoku tárgyaláson a vádlott kérte a bizonyítás elrendelését, azonban a bíróság nem adott helyet kérésének. A tábla ezután megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és a vádlott hírlapíró büntetését leszállította tizenöt millió korona pénzbüntetésre.

Az óbecsei Magyar Népkör kultúrestéi

Április végén Jókai-émlékünnepélyt rendeznek

Az óbecsei Magyar Népkör, amely a magyar kultúra példaadó szolgálatára vállalkozott, nemrégiben kezdte meg annak a gazdag programnak megvalósítását, amely a kisebbségi feladatok legaktuálisabb részét öleli fel. Eddig már két nagyszerű estét rendezett meg, amelyek nagy számban vettek részt az óbecsei magyarok.

A megnyitó előadás ünnepélyes keretek között zajlott le a Legényegylet nagytermében. Draskóczy Ede dr., népköri elnök rövid bevezetőbeszéde után Petrányi Ferenc apátplébános tartott magas művészi, meggyőző erejű tudományos szabadelőadást az „Élet eredete” címen. Az előadó ismertette az egész élő világot: az egysejtű állatoktól, föl egészen az emberig, miközben ismertette mindazokat a természettudományi elméleteket, amelyek az élet eredetét és mibenlétét próbálták megmagyarázni. Petrányi Ferenc közvetlen, invenciósi, ötletes szabadelőadása után — amelyet a közönség halás elismeréssel és nagy tapsal jutalmazott — Czabaffy László népköri könyvtáros Várady Antal két költeményét szavalta el nagy sikerrel.

A második kultúrestén, amelyet fokozott érdeklődés kísért — Ginder József mérnök tartott előadást a képzőművészetek fejlődéséről. Ginder nagy tudással rajzolta meg a festészet őskorát, azt az időt, amikor a primitív ember tisztán a vonal segítségével objektíválta ősi, őszlönös művészi revelációját. A fejlődés második etapja: a szín, majd a következő: a perspektiva kérdésének megoldása, amely megvetette a modern festőművészet alapjait. Az előadó ezután hosszan ismertette a külföldi festőművészeti irányokat, a naturalizmust, az impresszionizmust és a platinizmust. A rendkívül értékes előadás után dr. Faragó Jenőné, Ady Endre: Uj vizeken járok, Emőd Tamás: Ki így magamra maradtam, Sih Sándor: A tó lelke és Alba Nevis: A proletár fia című költeményeket szavalta nagy megértéssel és rutinnal.

A Népkör április 25-én Jókai emlékünnepélyt rendez, amelyen Dettre János dr. tart előadást a hallhatatlan magyar mesemondóról.

HIREK

Tavas

Ez a tavasz barátom!

Nézd odafent azt a gyönyörű kék eget; nem olyan mint a kék selyempaplan? Azt hiszem angyalok alszanak alatta, kik a fejükre huzzták a paplant, a lusták, hogy a fényes nap ne költse fel őket.

Nem jönnél sétálni velem? Már itt is vagy? No, nagyon örülök. Állj csak ide kérlek, úgy, és nézz körül ebben a tündérmegyében.

Látod, a fű hogy nő mindenütt, látod? Mintha csak bekenték vón' a gyepet valami csuda hajnövesztővel.

Érzed? Mi? Ezt a hangtalan hőmpölygő meleg szelet... háá, de jó, de drága. Mintha csak itt a szomszédban volna a tenger, mert ez a szél valamely végtelen üde tengerről jön, egy vitorla veri hozzánk, egy halvány rózsaszín vitorla, melyen a boldogság hirdetése van odapingálva.

Ugy-e, mint a külföldi likőr, olyan édes ez a levegő.

Hallga... ezek a bolond madarak, hogy dolgoznak. Igen. Nem úgy hallatszik, mintha csiszolnának, reszelnének, gyámlálnának valami láthatatlan bájos gyárüzemben, csillogó, pici sárgaréz-szerszámokkal? Hallod ezt a finom, sima hangocskát közbe-közbe? Mintha egy szunyog sirdogálna, nem? Ez a cinké a rigók közt. Oly kedves, hogy néha magamban elnevetem rajta magam. Vajon ez a cinkéhang milyen szakmunkát végez abban a mese gyárüzemben? Talán a csókot csiszolja, hogy csuszósabb legyen, vagy az epedő sóhajt gyajulja, hogy még könnyebb és eszményibb legyen.

Ni, láttad? Az a zöld harkály kuszik a fára, ott, ott! Mint a gyík.

Szegény rigók, ők mindig a tavalyi kosziümben járnak. De oly elegánsak abban a gyöngéd fekete kelmében. Azt hiszem, georgette. Nézd, mintha cigarettot-ot várnának. Az a sárga csőrük a borostyán-szipka a szájukban.

Ezek a meztelen fák a télen úgy állottak, mint a komoly piarista papok. Most olybá tűnnek, mintha vidám szerencsének volnának.

Ha tegnap kint lettel volna, nézhetted volna, hogy hordják ki a meleg házakból dézsákban a babérfákat, a pálmákat, a leandereket. Két-két ápoló hozta ki először a napra ezeket az előkelő szélűtötteket. Nézd, hogy ragyognak már... mintha vízesek lennének. Megáztak a tavasz örömeiben.

Tele vagyunk már jácinttal, árvácskával, szegfűvel, látod. A primula meg az erika quasi megöregedtek már tavaszra... ők áttáncolták a telet és itt vannak, nem mentek férjhez.

A som meg a vadrepce-bokor már a márciusi hó előtt sárga volt. Most még vadabban virulnak. Lerázták a havat, mint ruca a vizet! Az orgonának se lett kutyabaja se. Hü, milyen dühösen rugyozzik! Ha féltrefordulsz, mire visszafordulsz, tán ki is pattan.

Tudod, hogy az este már békát is láttam? Szavamra. Kereszthebe mászott el előttem az álléban. Ugy huzta az egyik hátulsó lábát, mintha görcs állott volna belé. Ugy örültem neki. Én a békát is szeretem. Meg is fogom, ha akarod, csak persze kesztyűbe szivesebben. Ez a béka volt az első fecske, akit láttam.

Pardon. Az első fecskék ezek a pincérek, látod, hogy játszanak azzal a demokrata farkaskutyával... mindig kijönnek így ebédidő után, mikor "le-rámolták", kergetőznek, hancuznak egy-vel a derék, humánus kutyával. A frakk gallérját ma is felgyűrtek, mikor kiszabadultak, szokásból. A múlt héten, emlékszel, milyen hideg volt még. A pincérek szeretik a természetet. Én a pincéreket is úgy szeretem, mint a természetet.

Tudod mennyit kapnak ezek a nap-

számosok, akik a földet forgatják? Négyezer koronát egy órára. Keresnek vagy negyvenezer koronát egy nap. De romélen, itt a madárszó alatt, a sárga meg zöld üdőség közt nem arra gondolnak. Ugy halladoznak némán, elfogódva, mintha a tavasz istentiszteletére jöttek volna össze. A szegény emberek is olyan egyszerűen öltöznek, olyan sötétbe, mint a rigók.

Ebben a szívszorító tavaszi levegőben, nem tudom honnét, a halál gondolata száll el a szemem előtt, mint valami madárszárny... pedig oly édes, kellemes érzéssel állok az ég alatt. Mintha álmodnám. Egy francia sor nyilallott a memóriámba:

Sans la mort, que seraient l'amour et la beauté?

Ni csak, hogy csillog az az ócska lóvasúti sín a napon. Nevet. Ha a porba nézel, mindig látsz valami pici kis üveg-szilánkot nevetni. Tavasz van, barátom, nincs az a zsindey, az a kő, az a szalmaszál, aki ne örülne!

Oh! Nézd. Láttál már ilyet?

Shymmiznek. Itt laknak a hotelben. Most ebédelték. Hát nem kedves ez? Megállanak itt a hotel előtt, összefogóznak, elkezdnek shymmizni. Ebéd után! Zene nélkül. Nem: a fű fütyörész, halod? Nem ismerem őket. Azt hiszem franciák. Roppant nagy újság van mindig a finnál. Vagy amerikaiak? Lehet. A franciák is amerikaiak különben.

A tavasz gyerekei. Elkapta a tavasz öröme a kis lelkeket. Shymmiznek a szabadban.

Oh, a fák is, ha tudnának, összefogóznak az ágaikkal, és a madarak is a szárnyaikkal, és a virágok is a leveleikkel és shymmiznének, elandalodva. Ilyen édes tavaszi napon!

Szép Ernő.

Hock János suboticaei előadása. Hock János, a magyar nemzeti tanács volt elnöke szombaton, április 4-én a déli beogradi gyorsal érkezik Szuboticára, ahol a pályaudvaron tisztelői lelkes fogadtatást készítenek elő számára. Az "Uj világ küszöbén" című előadását szombaton este fél kilenc órai kezdettel tartja meg Hock János, aki előtt Protics Márkó mond bevezető beszédet. Az előadást a közönség minden rétegében nagy érdeklődés előzi meg és jegyek 30, 20, 10 és 5 dináros áron már csak korlátozott számban kaphatók a Vig-féle könyvkereskedésben és az Interreklam-irodában. Ugyanitt elfogadják előjegyzéseket az előadás után a Bárány-szállóban megtartandó bankettre is, amelyen a szuboticaei társadalom kiválóságai nagyszámban fognak résztvenni. — Szentáról jelenti tudósítónk: Hock János tiszteletére, aki hétfőn érkezik Szentára, valamennyi társadalmi egyesület ünnepélyes fogadtatást készít elő. Az előadást „Bibliai kereszténység és emberszeretet” címen a Royal-szállóban tartja meg Hock János, akinek tiszteletére az előadás után bankettet rendeznek.

Személyi változások a bácskai egyházmegyében. Budanovics Lajos bácskai apostoli adminisztrátor Kovács József tavanakuti káplánt Suplyákra, Stofner Márton zsednik káplánt Tavanakuttra, Görtner Mihály ujmisest Zsednikre, Parkas János káplánt Martonosra helyezte. Égi Lőrinc visszatért a kato-csai főegyházmegyébe, ahol Csávolyra új kápláni minőségben.

Noviszaad és Kamenica közt megindul a hajóforgalom. Noviszadról jelentik: Szombaton indul meg Noviszaad és Kamenica között a hajóforgalom. A Zadruska Banka kikötőjéből indul a hajó 5.30, 6.30, 9, 11, 13, 15, 17 és 18.30 órákor. Kamenicáról, a Riparics-féle vendéglőtől pedig 6, 7.15, 9.30, 11.30, 14, 16, 18, és 19 órákor indul a hajó.

A közoktatásügyi minisztérium meg akarja vásárolni a becskerekeli Messinger nevelő-intézetet. Becskerekéről jelentik: A közoktatásügyi minisztérium meg akarja vásárolni a Messinger-féle leánynevelő-intézetet a tanítóképző számára. Markovics István közoktatásügyi miniszteriumi osztályfőnök esütörtökön Becskerekre érkezett és pénteken egy bizottsággal meg fogja szemlélni az intézetet annak megállapítására, hogy megfelelő-e a célnak.

Kinevezés. Noviszadról jelentik: A belügyminiszter Gubás Miroszláv másodosztályú városi adótitstet elsőosztályúvá, Mihajlovics Dusan banktisztviselőt pedig másodosztályú adótitstté nevezte ki a városához.

Pusztulás előtt a kölni dóm. Kölnből jelentik: Mint legutóbb a londoni Szent Pál székesegyházat, most a kölni dómot kezdte ki az idő. Szakértők állítják, hogyha a híres építészeti műremeket idejében nem tatarozzák, néhány évtized múlva szét fognak mállani gyönyörű márványlapjai és faragványai. Egy szakértő kívánatosnak tartja, hogy a dóm falait olajtartalmu folyadékkal átitassák és így konzerválják.

Aki felvilágosítást kér, — annak fizetni kell. A szuboticaei városházán, mint általában minden hivatalban, nem túlságosan gyors az akták elintézése. Így igen gyakran megesik, hogy akinek valami ügyes-bajos dolga van, sürgenie kell kérvényének, vagy beadványának az elintézését. Ehhez az első lépés, megtudni az akta számát s kikutatni, hogy az kinél, melyik hivatalban rekedt meg. Eddig az érdeklődőknek Szuboticán is díjmentesen adtak az iktató hivatalok felvilágosítást. A jövőben azonban az információt díjtalanul csak az igényelheti, aki az iktatószámot fel tudja mutatni. Ha valakinek ez nincs birtokában, — már pedig a legtöbb félnek nem igen van kezében az iktatószám, — minden esetben öt dinárt kell fizetnie. Minél lassabban, késedelmebben intézik el az aktákat a városházán, annál több embernek s annál többször kell lefizetni az öt dinárt.

Kihúttatott tanítónő. Oszijekről jelentik: A király Maricsics Anna tanítónőt a Szent Száva-rend ötödik osztályával tüntette ki.

Jegyzői vizsgák Oszijeken. A tartományi főispán rendeletet adott ki, a mely szerint a jegyzői és pénztári vizsgákra április tizedikéig lehet jelentkezni. A vizsgák idejét később fogja megállapítani a kerületi főispán. A jegyzői vizsga díja kétszáz dinár, a pénztári vizsga díja pedig százötven dinár.

A fegyverviselési engedélyek kiosztása Szuboticán. A szuboticaei rendőrség felhívja mindazokat, akik fegyverviselési engedélyt kértek és még nem vették át, hogy nyolc napon belül jelentkezzenek Prodnovics Mladen rendőrkapitánynál (II. em. 115. sz.) engedélyük átvételé végett. Aki nyolc napon belül nem veszi át engedélyét, az elveszti a részére már megadott fegyvertartási jogot.

Testvérgyilkosság az örökség miatt. Oszijekről jelentik: Tenje községben Tanackovics Csóda és testvére Szréta földművesek összeveszttek az örökség felett. Veszekedés közben Tanackovics Szréta bottal úgy felbe ütötte testvérét, hogy az szörnyethalt. A gyilkos testvért letartóztatták.

Letartóztatott vagoniosztogatók. Becskerekéről jelentik: Martonos Pál tizenhétéves földműveslegény feltört az állomáson egy leplombált teherkocsit és egy bűla bört lopott el belőle. A lopott bört apja, Martonos Ferenc 3000 dinárért adta. A rendőrség Martonos Pált és Ferencet letartóztatta.

Noviszaad márciusi népesedési statisztikája. Noviszadon márciusban 66 férfi és 32 nő, összesen 99-en születtek, míg 46 férfi és 28 nő, összesen 74-en haltak meg. A halálozási számarányból 11 egy éven aluli gyermekre jut. Márciusban Noviszadon tizenhat házasságot kötöttek. Noviszadon márciusban öt sarlach, 2 himlő, 2 szamaréköhögéses rá-gályos megbetegedés fordult elő.

Szánalomból öit. Rómából jelentik: A szánalomból való gyilkosság újabb keletű divatja Olaszországban is követőre talált. Maggerata községben egy százados agyonlőtte leányát, aki hónapok óta gerincbántalomban szenvedve, gipszkötésben mereven feküdt betegágyában. Az esetet az teszi komplikáltabbá, hogy a százados a tettét leányának hozzájárulása nélkül, sőt határozott akaratára ellenére követte el. Revolverének egy másik golyóját maga ellen irányította, de az öngyilkosságban megakadályozták.

Hogyan szerezte a francia Rothschild báró képviselői mandátumát? Fárisból jelentik: A francia kamara ülésén foglalkozott Rothschild báró mandátumának ügyével. Megállapították ugyanis, hogy a báró óriási anyagi áldozatok árán, a választók megvesztegetésével szerezte mandátumát. A kamara nem semmisítette meg Rothschild báró mandátumát, hanem bizottságot küldött ki az ügy újabb megvizsgálása céljából.

Az indiai terror. Londonból jelentik: Lord Birkenhead nagy beszédet mondott, amelyben India autonómiájának kérdésével foglalkozott. Megállapította, hogy Dosh, az indiai nacionalisták vezető ellensége minden erőszakos eljárásnak és ezért Birkenhead felhívta őt arra, hogy az indiai terror megszüntetése érdekében üljön össze tanácskozássra az angol megbízottakkal. Birkenhead kifejezte azt a reményét, hogy Dosh meg fog győződni arról, hogy Angliában megvan a készség az indiai önkormányzat kiépítésének elősegítésére.

A sikkasztó gloszáni aljegyző. Noviszadról jelentik: Skrebilja Jován noviszadi vizsgálóbíró esütörtökön hirdette ki Marics Száva gloszáni községi jegyző előtt a vizsgálati fogságot elrendelő végzést. A törvényszéki orvos Maricsnál igen előrehaladt tüdővérszt állapított meg, miért is Maricsot a városi kórházba szállították át.

A multság vége. Becskerekéről jelentik: Miatov Miroszláv becskerekeli magánhivatalnok szerdán éjjel egy nagyobb társasággal mulatott a Moskvakávéházban. Később a társasághoz csatlakozott Tajkovics Matica kávéházi felirónó is. A társaság éjszaka két órákor távozott. Másnap hajnalban Miatovot az uccán találták a lábán lőtt sebbel. Beszállították a kórházba. Tajkovics Katicát a rendőrség őrizetbe vette.

Uj orvos. Noviszadról jelentik: Gubás Milutin noviszadi orvos növendéket a prágai egyetemen szombaton doktorrá promoveálták.

Sikkasztott a szabljai adóvégrehajtó. Noviszadról jelentik: Tomics Dimitrij szabljai községi jegyző hivatalvizsgálata alkalmával megvizsgálta arról, hogy Apics Zsárkó községi végrehajtó nem tud-e elszámolni a reábilizált készpénzekkel. A jegyző felszólította, hogy március 28-áig adjon számadást Apics azonban az elszámolás elől megszökött. A jegyző nyomban hivatalvizsgálatot tartott, amelynek folyamán megállapították, hogy Apics körülbelül huszezer dinárt sikkasztott el. A csendőrség megindította a nyomozást és a szökevényt elfogta. Beszállították a noviszadi ügyészség fogházába. Apics beismerte, hogy sikkasztott és azzal védekezett, hogy a nyomor vitte rá a bűnre.

A bánati haramiavezér büntársa a novisadi tábla előtt

Négy bűnügy tárgyalása

— A német birodalmi gyűlés leszá-
vazta a német- lengyel kereskedelmi
szerződést. Berlinből jelentik: A bi-
rodalmi gyűlés bizottságában a német-
lengyel kereskedelmi szerződést 17 szá-
vazattal 5 szavazat ellenében elvetet-
ték. Hatan tartózkodtak a szavazástól.
A bizottság ezután határozatot fogadott
el arról, hogy újabb tárgyalásokat fog-
nak indítani. A szerződés ellen szava-
ztak a német nemzeti párt, a bajor nép-
párt, a közgazdasági egyesülés tagjai,
valamint a kommunisták, míg a többi
párt tagjai nem szavaztak egységesen.
A szerződés mellett szavazott a cen-
trumpártnak és a demokratáknak két
képviselője.

— Vissza került Budapestre Mányoki
bíró R. közeli képe. Budapestről jelen-
tik: A nemzeti gyűlés csütörtöki ülésén,
Klebsberg gróf kultuszminiszter beje-
lentette, hogy Mányoki Ádám festő
világhírű R. közeli képét, amely a szász
királyi család tulajdonában volt, meg-
szerezte a királyi családtól és a Szép-
művészeti Muzzeumban helyezték el. A
bejelentés után ráérték a mezőgazda-
sági hitelre vonatkozó törvényjavaslat
tárgyalására.

— Az amputált erdélyi katona külö-
nös halála. A múlt héten a marosvásár-
helyi állomáson egy tolató tehervonat
Rostás István vasúti ezredbeli közlegé-
ny köteletségének teljesítése közben
elgázolta. Azonnal kórházba szállították,
egyik lábát és egyik karját tőből am-
putálták s az operáció szépen sikerült,
de amikor a szerencsétlen Rostás feleb-
redt narkotikus álmából, elkeveredéssel
látta, hogy egyik keze és lába hiányzik.
A szerencsétlen ember könyörgött
ápolójának: adjanak neki revolvert, mert
ő így tovább nem akar élni. Kérését
megtagadták, de erre nem is lett volna
szüksége, mert néhány órai irtózatos
szervenés után meghalt. Az orvosok
kiváncsian és tanácstalanul állanak
a különös eset mellett, nem tudva el-
dönteni, hogy vajon a lelki depresszió
ölte-e meg, mert az operáció jól sike-
rült.

— Jegyzői kinevezések. Filipovics
Nikola gyulai jegyző lemondott
állásáról. A belügyminiszter a lemondá-
st elfogadta és Krajnovics Dániel
szerbeleméri jegyzőt nevezte ki gyulai,
Popics Zoránt pedig szerbeleméri
jegyzővé.

— Franciaországban ismét kevés
gyermek születik. Franciaország 1924-
iki népesedési kimutatása, melyet most
tettek közzé, megint kedvezőtlen szá-
mokat mutat. A házasságkötések száma
körülbelül ugyanaz, mint az előző év-
ben, de a gyermekszületés mintegy
10.000-rel csökkent, a halálozások száma
pedig 13.000-rel emelkedett az előző
év számához képest. 1923-ban a szüle-
tések száma 72.216-tal volt kisebb, mint
a halálozásoké, 1924-ben már 94.874-
gyel kevesebb francia született, mint
amennyi meghalt.

— Magyar leánykereskedő bandát
lepleztek le Kubában. A kubai Habanában
a hatóságok letartóztattak több ma-
gyar embert, akik a kivándorló hajók-
kal érkező egyedülálló magyar leányo-
kat a kikötőben megszólították, jó ház-
vezetőnői állást ígértek nekik, a vé-
gén pedig eladták vidéki városok lebu-
jaiba. Az eddigi nyomozás még csak
nyolc ilyen eladott nő hollétét tudta
megállapítani, de fel fogják kutatni va-
lamennyit és kimentik siralmas helyze-
tükből.

— Ünnepi istentisztelet Szentán a
jeruzsálemi zsidó egyetem megnyi-
tása alkalmából. Szentáról jelentik:
A jeruzsálemi zsidó egyetem megnyi-
tása alkalmából a szentái zsidó templom-
ban szerdán ünnepi istentisztelet volt,
amelyen Schweiger Hermann főrabbi
magasszárnyas beszédet mondott. Este
bankett volt, amelyen dr. Vig Károly,
dr. Löbl Nándor, dr. Glückstal Andor
és mások mondottak felköszöntőt.

Vakulenko Terentije orosz menekült
1921. évben tagja volt Perics Marinkó
bíró bánati haramiavezér bandájának.
Egy alkalommal Pericesel és a banda
másik két tagjával, akik időközben meg-
szöktek, behatolt Kiss Sámuel tiszahé-
gyesi lakos házába és azt kirabolták. A
teft elkövetése után a haramiák meg-
szöktek. Később Perics Marinkónak
gyanusnak tűnt fel Vakulenko Terentije
tartózkodó viselkedése és attól félt,
hogy elárulja, miért is 1921 november
26-ikán Melence község közelében, egy
parizás alkalmával melbelőtte. Más-
nap arra haladó emberek vérében let-
rengve megtalálták és a becskerekai kó-
rházba vitték, ahol felgyógyult, de bft
felismerték és a kikindai törvényszék a
rablásért felelősségre vonta és két évi
jegyházra ítélte. A novisadi felebbviteli
bírószék ma helybenhagyta az első-
foku ítéletet, mely jogerőssé vált.

Az ítélet kihirdetése után Vakulenko
Terentije arra kérte a tanács elnökét,
hogy Mitrovicára szállítsák, mert a ki-
kindai börtönben rosszul érzi magát.

Novakov Koszara dolovai kilenc éves
kisleány lepkéket fogdosott és eközben
Danilov Drága szomszédasszony keríté-
sére mászott fel. Az asszony el akarta
kergetni a kerítésről és egy követ do-
bott rá, amellyel a kisleány gyomrát
találta el és husz napon túl terjedő sé-
rülést okozott. A pancsevői törvényszék

— Mamutagyarakat találtak Somogy-
megyében. Kaposvárról jelentik: A so-
mogymegyei Osziópán községben egy
fegyverárban a munkások három méter
mélységben egy mamut csontmaradvá-
nyaira bukkantak. A jégkorszaki ko-
losszus agyarái másfél méter hosszúak
és tizenkét centiméter vastagok.

— Jókai-ünnepély Stockholmban.
A stockholmi svéd-magyar társaság nagy-
sikerű Jókai-ünnepet rendezett a Grand
Hotel dísztermében, amely zsufolással
megtelt előkelő közönséggel. Az elnöki
megnyitó után Pierre Backmann lelkes-
hangú ódát szavalt Jókairól, dr. Berg-
tanár ünnepi beszédet mondott, majd
Fagerholm Petra író Jókai egyik
költeményét adta elő. Lindblom Benő
Alice hegedűművész nagy hatást ért
el Hubay néhány virtuóz tudással játszott
darabjával.

— Sadoul kapitány oroszországi szé-
repe. Párisból jelentik: Sadoul volt ka-
pitány az orléansi haditörvényszék
előtt folyó pörében a szerdai tárgyalá-
son Missel tábornok tanu, aki a szent-
pétervári katonai küldöttség vezetője
volt, elmondta, hogy Sadoul használták
fel Leninnel és Trockijjal az összeköt-
tetés helyreállítására. Ő maga adott
neki felhatalmazást arra, hogy a bolse-
vista kormány tagjaival szorosabb öss-
szeköttetésben maradjon. Noulens volt
szentpétervári nagykövet kijelentette,
hogy amikor a németek Pétervár felé
vonultak, Trockij elfőtt hozzá és meg-
kérte, hogy szerezze meg a szövetsé-
gesek támogatását Oroszország száma-
ra. Ő azt felelte, hogy a szövetségesek
pénzügyi és technikai tekintetben fog-
nak támogatást adni. A francia nagykö-
vet szerint a bolsevisták később 500
tisztelet felszólították, hogy szervezzék
meg a vörös hadsereget. A szövetséges
nagykövetek garanciákat kívántak, hogy
a vörös hadsereg Németország ellen
küzd, de nem a kommunista eszmék ér-
dekében.

— Bejelentőhivatal Szentán. Szent-
táról jelentik: Maties Szlavkó rendőr-
főkapitány hivatalbalépése után elhatá-
rozta, hogy megszervezi a szentái be-
jelentőhivatalt. Ezirányú előterjesztés
a tanács már elfogadta, úgy hogy az
ügy már a legközelebbi közgyűlés elé
kerül.

Danilov Drágát súlyos testi sértés bűn-
tette miatt két havi fogházra és 100 d-
nár pénzbírságra ítélte. A novisadi fe-
lebbviteli bíróság az elsőfoku ítéletet a
mai tárgyaláson helybenhagyta.

Boncila Mária nagytoráki bábaasz-
szony Bukura Solomniának, egy nagyto-
ráki földművesnek feleségén tiltott műtét-
et hajtott végre, aminek következtében
az asszony meghalt. A becskerekai tör-
vényszék a bábát egy évi és hat havi
börtönre ítélte. Az ügyészség ugyanak-
kor azzal is megvádolta, hogy Bukura
Vikentia, Rosu Éva és Boncila Lukiana
toráki asszonyokon is tiltott műtétet
hajtott végre, de a törvényszék bizo-
nyítékok hiányában felmentette. A novi-
sadi felebbviteli bíróság csütörtöki tár-
gyalásán helybenhagyta az elsőfoku íté-
letet. A vádlott semmisségi panaszt je-
lentett be.

Lős Erzsébet és Andell Katalin mosó-
nők négy évig állandó mosónői voltak
Szlani Tinka kikindai asszonynak, aki-
nél ezen idő alatt állandóan ruhaneműk
tűntek el, míg egy napon a két mosónő
lopáson tetten érte. A kikindai törvény-
szék mindkettőt lopás bűntette miatt öt-
öt havi fogházra ítélte. A novisadi tá-
bla a mai tárgyaláson az elsőfoku ítéletet
alakú semmisségi okokból megsemmisítet-
te és a törvényszéket új ítélethozatalra
utasította.

— Megnyílik a szentái kaszinó.
Szentáról jelentik: Csütörtök délután a
szentái társadalom vezetői előkészítő
értekezletet tartottak, amelyen a szentái
kaszinó megnyitásának kérdésével fog-
lalkoztak. Az értekezlet öttagú előké-
szítő-bizottságot küldött ki, amelynek
dr. Knyezsevics Milos polgármester,
dr. Zagorica Iván közjegyző, Szárics
Géza nyugalmazott polgármester, Popo-
vics Pavle, a járásbíró vezetője és
dr. Hacker Kálmán főgimnáziumi tanár
a tagjai. A bizottság hamarosan be fogja
fejteni az előkészítőmunkát, úgy hogy a
kaszinó megnyitása már csak rövid idő
kérdése.

— Jótékonycélu előadás Apatinban.
Az apatini szociális misszió-társulat á-
prilis hó negyedikén és ötödikén jóté-
konycélu színelőadást rendez, amely
alkalommal a „Magdolna” című bibliai
darabot adják elő.

— Nagy adócsalások Amerikában.
Washingtonból jelentik: A rendőrség le-
tartóztatta Frederic Southerlandot, a
jövedelmi adóhivatal egy magasrangú
tiszviselőjét. Azzal vádolják, hogy nagy
amerikai vállalatokat megszarolt vagy
meg akart zsarolni olyan ürüggyel, hogy
nyilvání a súlyos adókat. A vádak igaz-
ságnak bizonyultak és az adóhivatal két
más főosztályát is elfogták, de még
további letartóztatások is lesznek. A
dolog úgy pattant ki, hogy nemrégiben
egy szenátor a szenátusban súlyos vá-
dakot emelt az adóhivatalnoknál ural-
kodó züllött viszonyok miatt.

— Senta város közgyűlése. Senta vá-
ros közgyűlése a hó 8-án köz-
gyűlést tart. A közgyűlés tárgysoroza-
tán 108 ügy szerepel.

— Kézrekerült tolvajok. Szentáról je-
lentik: Még az ősszel kirabolták Miskai
Géza szentái munkástelepi közműves la-
kását. A tetteseket a szentái rendőrség-
nek a napokban sikerült elfogni Kecskés
József és leánya, Ilona, személyében,
akiket a rendőrség letartóztatott.

— A „Vörös malom” Moszkvában
és Szentpéterváron. Mint Berlinből
jelentik, a moszkvai és szentpétervári
állami színház megszerezte előadásra
Molnár Ferenc Vörös malom című vi-
g-hírű új darabját. Moszkvában a Vörös
malom szeptemberben kerül előadásra.

— Műemléknek nyilvánították a sze-
gedi Szent Demeter-templom tornyát.
Szegedről jelentik: A szegedi Szent De-
meter templom tornyának bontása köz-
ben, a tizenharmadik századból szármá-
zó, később körülalazott nyolcszögletes,
gyönyörű gótikus ablakokkal ékes tor-
nyot fedeztek fel. Mindjárt a felfedezés-
kor az egész sajtót és közönséget fog-
lalkoztatta a nagybecsű felfedezés. A
bontási munkálatokat Sebestyén Károly
tanár, a szegedi muzeum őre azonnal
beszüntette és néhány nappal ezelőtt
sikerült kivívnia, hogy a nyolcszögletes
tornyot körül épített falat lebontsák és
így a torony neonsokára teljes szépsé-
gében fog kibontakozni. A Műemlékek
Országos Bizottsága kiküldötte tájéko-
zódás céljából dr. Schneller Károly és
dr. Lux Kálmán műépítész, egyetemi
magántanár, akik felkeresték dr. So-
mogyi Szilveszter polgármestert és be-
jelentették neki, hogy a tizenharmadik
századból származó nyolcszögletes tor-
nyot a bizottság műemléknek fogja dek-
larálni és feltétlenül a fentartását java-
solja.

— Eljegyzés. Dembitz Ilonka (Vrsac)
és dr. Junger Béla orvos (Temesvár)
jegvesek. (Mindem külön értesítés he-
lyett.)

— Műkedvelői előad és Kishogyesen
A kihgyesi iparosok és kereskedők
műkedvelő gárdája husvétkor előadja
Szigligeti Ede „A cigány” című nép-
színművét.

— Lipót főherceg, a „segéd-
munkás” a bíróság előtt. Bécsből
jelentik: A volt Lipót főherceg, je-
lenleg Habsburgi Lipót, Ferenc Szal-
vátor főhercegnek és Mária Valéria
főhercegné asszonynak fia, tehát Ferenc
József király unokája szerdán a fűnf-
hausi kerületi bíróság előtt vádlott-
ként állott ember élete és testi ép-
sége kockázatásának vádjá alatt. Ja-
nuár 16-ikán a volt főherceg egy
motorkerékpár kormányrudjával ellő-
kött egy polgárembert és emiatt kel-
lett neki a bíróság előtt felelnie. Az-
zal védekezett, hogy üzleti tevékeny-
sége nagy sietségre kényszeríti. Ő
most segédmunkás, köteles feleségé-
ről és két gyermekéről gondoskodni
és emiatt két mozivállalathoz szegő-
dött, ugynevezett „ingá”-nak. Bécs-
ben ugyanis az a szokás, hogy
ugyanazt a filmet egy időben két mozi
is előadja, mégpedig úgy, hogy ke-
rékpárosok a színpadon film egy
részét még az előadás alatt viszik a
másik moziba. Az ilyen kerékpárost
nevezik ingának. Lipót főherceg ki-
jelentette, hogy ő nem lökte el a
tanuként szereplő egyént. A bíróság
a volt főherceget husz shillingre ítélte.
Lipót főherceg felebbezett az ítélet
ellen. Az ellőkött egyén semminemű
sérülést nem szenvedett és kárpótlási
igénnyel sem lépett föl, azzal a meg-
okolással, hogy aki őt ellőkte, ugys
a sorstól súlyosan üldözött ember.

— Halálozás. Noviszadról jelentik:
Kuborczy Mihály, noviszadi cukrász
csütörtök reggel 51 éves korában me-
ghalt. Temetés pénteken délután 4 ó-
rakor lesz. — Noviszadon csütörtökön
meghalt özv. Kamerné Mihajlovics An-
na noviszadi 87 éves uriaszony, néhai
Kamber György volt noviszadi rendőr-
főkapitány özvegye.

— Kocsmai verekedők. Szentáról je-
lentik: Keczei Ferenc hat társával ked-
den délután betört Klein Sándor senta-
gunarasi kocsmájába. A mulató társaság
csakhamar garázdálkodni kezdett és
betörte a kocsmá több ablakát. Mikor
a gazda kérte a betört ablakok árát,
Keczei fölkapott egy székot és azzal
leütötte a kocsmáros, fiát pedig, aki
apja segítségére sietett, biciskával meg-
szurta, úgy hogy mind a kettőt súlyos
sérüléssel a sentai kórházba szállít-
tották. A garázda társaságot a rendő-
rség letartóztatta.

— **French tábornok jobban van.** Londomból jelentik, hogy a kiadott orvosi jelentés szerint Lord French az éjszákát jobban töltötte és általános állapota javult.

— **Tizenötmillió dinár kölcsönt kérnek a sentai telepek építésére.** Szentáról jelentik: A telepek egyesülete ma nagyszámu küldöttséggel járult *Venelinovits* Mihorád tanár elnök vezetésével dr. *Knyezsovics* Milos polgármesterhez és kérték, járjon közbe a város tizenötmillió dinár hitel megszerzéséért a Narodna Bankánál, esetleg angol és francia pénzügyi konzorciummal eszközölje ki a kölcsönt, hogy azt felhasználhassák 400 telepes család házipitkezésére céljára. A polgármester kiadta az ügyet Drakulits Mihajlo főmérnöknek tanulmányozására. A legközelebbi közgyűlés már tárgyalni fogja a telepek kérését.

— **A Vajdasági Képzőművészek Egyesületének tavaszi kiállítása** április hó 4-ikén délelőtt 10 órakor nyílik meg a Kaszinó dísztermében. A tárlaton ezúttal az Egyesület tagjain kívül több honi és külföldi neves mester alkotása kerül kiállításra, ami már eleve is biztosítja a kiállítás sikerét és aligha tévedünk, midőn hisszük, hogy ezen nem mindennapi kulturális célt szolgáló tárlatot városunk műértő közönsége megfelelően támogatni fogja. Itt említjük meg, hogy — tegnapi számunkból tévedésből kimaradt — **Balázs G.** Árpád festőművész is szerepelt fog a tárlaton.

— **Uj orvos.** Dr. Frank Pál sentai illetőségű orvostanhallgató a berlini egyetemen kitüntetéssel letette a doktorátust.

— **Tolvaj borbélyeség.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék Gorniac-tanácsa csütörtökön tárgyalta *Cselics* Huszein odzaki (Bosznia) borbélyeség bűnügyét, aki Klein Jenő noviszadi kereskedőtől egy sált, Jakovljevic Pál kereskedőtől egy inget és Fofivec Antal kalapostól egy kalapot lopott. Amikor 1924 november 11-én letartóztatták, *Cselics* megtámadta a kihallgatást eszközölő *Malencics* Rodoljub rendőrfogalmazót és fojtogatta, úgy, hogy rendőröknek kellett ártalmatlanná tenni. A törvényszék lopásért egy évi börtönrre ítélte.

A **»Reus«** zsidó ifjúsági kultúregyesület e hó 5-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel dr. *Gerson* József, *Sporer* Sárika, *Pollák* Lillyke, *Hay* Ella, *Singer* László és *Tarnovszky* F. közreműködésével műsoros tagdelutánt rendez, melynek műsorát zongna és tánc követi. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

— **Ujabb adományok a suboticei gyermekkönyha javára.** A Péter Vazul vezetése alatt álló gyermekkönyha javára ujabbban a következő adományok érkeztek: özv. *Hartmann* Rafaelné 2500 dinár, 300 tojás, 2 pulyka, 3 kappan; özv. *Leibach* Jánosné 1 zsák liszt, 2 zsák burgonya, 1 zsák zöldség, 10 kg bab, 5 kg mák, 3 kg zsír, 4 kg cukor; *Futó* Pál 25 kg bab, 3 kg zsír, 18 kg liszt, 1 zsák krumplic; *Petrlik* József 2 kg zsír, 30 tojás, 1 sonka, 2 drb kolbász; *Szekszárdi* János 30 kg liszt; *N. N.* 120 drb fonott kalács és 240 drb sütemény; *N. N.* 1 sonka; *Schvab* Józsefné 20 dinár; *Gregurovicsné* 15 kg liszt; *Szibeleitner* Ferenc 100 dinár; *Aradszki* Stevo 20 dinár; *Jandek* Etele 100 dinár; *Jenenszki* Jenő 30 dinár; *E. B.* 50—50 dinár; *Z. A.* 20 dinár; *Vasvári* József 200 dián; *Szűcs* Ferenc 50 kg krumplic; *Kozla* Tekla 20 liter tej; *Gönczö* Mária 2 kg paprika; *Leibach* Gyula 7 kg zsír; *N. N.* 1 sonka; *Hoffmann* Károly és neje 6 drb uj fiukalap; *Lazo* Gabriél (Tavankut) 25 kg krumplic, 30 kg liszt; *Vigh* Jánosné 10 kg liszt, 20 drb tojás, 5 kg krumplic, 1 kg zsír, 3 kg hagyma, 1 fazék káposzta, 1 kg cukor, 3 kg liszt; *Berkés* János 9 kg liszt, 1 kosár krumplic, 1 liter mák;

Kis Mária 50 kg buza, 1 zsák krumplic, 2 kg zsír, 2 kg szalonna, 4 liter bab; *Korom* férfiniszabó 12 drb uj fiuöltöny inyenés készítése; *Leibach* Gyula 7 kg zsír; *Kufunesics* Dánielné háromnapos teljes ellátás főzéssel; *Mamuzsich* Ágoné kétnapi teljes ellátás főzéssel; özv. *Regényi* Gáborné egynapi teljes ellátás főzéssel, 120 drb narancs; *Első* Suboticei Nőegylet egynapi ellátás főzéssel; dr. *Ney* Lászlóné 200 dinár.

— **A büntetőperrendtartás kommentárja** és fordítása, dr. *Jocics* Mihorád noviszadi főügyész jogi szakkönyve technikai okokból csak májusban jelenik meg.

Steiner Böske hegedűművész szuboticei hangversenye. Április 22-én tartja hangversenyét Szuboticeán, a városi színházban. *Steiner* Böske hegedűművész, *Hubay* tehetséges növendéke. A fiatal hegedűművész legutóbb Bécsben rendezett koncertet és az egész bécsi sajtó egyértelmű elismeréssel írt a művész képességeiről. A nagysikerűnek ígérkező hangversenyre jegyek a Vigfőle könyvkereskedésben már most előjegyezhetők. A hangversenyt a szuboticei Filharmonikus Társaság rendezi.

— **Kiadták a Délszerbiában elfogott két bolgár aviatikust.** Beogradból jelentik: *Csenankov* és *Georgijev* bolgár pilótákat, a Pírot közelében elfogott repülőgép vezetőit, a beogradi bolgár követ többszöri közbenjárására kiadták Bulgáriának. A két aviatikust egy detektív kísérte a vonaton a bolgár határig. Az aeroplánt a kormány hadiobjektumnak minősítette és ezért a békeszerződés értelmében nem szolgáltatja ki Bulgáriának.

— **Halálozás.** Szentáról jelentik, hogy *Popovics* Brankó, a sentai járási állami adóhivatal tisztviselője csütörtökön harminc éves korában ott meghalt.

Vasuti balesetbiztosítási kötvény tiltott váltson a Rosszija-Fonciérenél.

KINTORNA

A pincér a Városi-kávéházban kimegy a konyhába:

— Egy csésze kávé!

A szakácsné kérdi:

— Feketét vagy fehéret?

— Mindegy, *váknak* lesz.

Schön tata meséli egy kereskedőnek a kávéházban:

— Most olvastam a *Jutarni List*-ben, hogy egy zagrebi pap nem akart eltemetni egy huszonhárom éves ioghallgatót, aki a választásokon *Trumbics* mellett korteskedett.

— Mért nem akarta eltemetni? — csodálkozik az illető.

— *Mért nem halt meg,* — feleli Schön tata ravaszul.

Másnap Schön tata a korzón találkozik a kereskedővel.

— Tudja mit olvastam a berlini *Der Tag*-ban? — kérdi Schön tata.

— Mit?

— Azt, hogy egy hamburgi pap nem akart eltemetni egy hetvenkét éves parasztasszonyt.

— Tudom, tudom. — mondja a kereskedő — mert nem halt meg.

Schön tata mérgesen ránéz:

— Hogyne halt volna meg.

— Hát akkor mért nem akarta eltemetni?

— *Mért nem volt halotti bizonyítvány,* — feleli a tata vígan.

A pumpoló felőrás kapacitálás után kijelenti:

— Szóval nem ad husz dinárt se?

— Nem.

— Akkor kénytelen leszek revolveremhez nyulni.

— Csak nem lesz öngyilkos ilyen szamárság miatt, — mondja ijedten a megpumpolódó.

— Nem, nyugtatja meg a másik — csak *zálogba fogom tenni.*

SPORT

A **Gradjanski** vezet a zagrebi kerületben. A zagrebi kerület bajnokságának állása a következő: Gradjanski 10 pont, Concordia 8 pont, HASK 5 pont, Vasutas 3 pont, Sparta 0. A másodosztályban a Victoria vezet a Nyomdászok előtt.

Juda Makkabi—NAK a noviszadi bajnokság utolsó mérkőzése, amely vasárnap kerül lejátszásra. A NAK győzelme várható.

Megbüntették az OSKV egyik játékosát. A beogradi alsövetség *Krskov* Radivojnak, az OSKV játékosának játékosját, sportszerűtlen viselkedése miatt egy évre felfüggesztette.

A **»Typograph«** SC. vezetősége felkéri játékosait, hogy e hó 3-ikán, pénteken este 6 órakor a Sokolska-utcai Bartalos-féle vendéglőben fontos megbeszélés végett jelenjenek meg.

Szubotica Ping-Pong bajnoksága. Vasárnap délelőtt tíz órakor a Bárány-szállóban rendezik a szuboticei »Ping-Pong« bajnokságot. Résztvevők nevezéseiket a »Bárány« kávéház pénztáránál szombat esti 8 óráig adhatják le 20 dinár nevezési díjjal. Az első helyezett Szubotica város bajnoka címet és nagy ezüstérmét, a második és harmadik helyezettek bronzérmét nyernek.

Lovas szokolcsapat alakult Novisadon. Novisadon szerdán alakult meg az ottani Szokol-egyesület lovasosztága. A lovasosztag elnöke *Palanacszy* György. A lovasok betanítását *Pecy-Popovics* Pál végzi. A megalakuláskor már lovas gyakorlatokat tartottak.

Nurmi legyőzte Ritolát. Newyorkból jelentik: Buffalóban találkozott ismét 5000 méteren Nurmi és Ritola. Az idegizgató küzdelemből ezúttal Nurmi került ki győztesként és ezzel hamarosan revánst vett legyőzetéséért. Nurmi ideje 14:38 mp, éppen az ember-ember elleni küzdelem miatt gyengébb. Ugyanezen a versenyen *Granwille* 6000 méteren 26:34 mp rekordidővel győzött *Frigerio* ellen, aki 40 yarddal lett második.

KÖZGAZDASÁG

Nem kell bélyeg a munkásbiztosítópénztárhoz intézett levelekre. Bácske-rekről jelentik: A postaügyi minisztérium értesítette a bánáti kereskedelmi és iparkamarát, hogy a minisztérium 9694—925. számú rendeletével megengedte, hogy a munkaadók valamely munkásbiztosítói hivatalhoz, vagy a munkáspénztárak zagrebi országos központjához segédszemélyzeteik ügyében írt levelei portóbélyegmentesek legyenek a munkásbiztosításról szóló törvény 191-ik szakasza szerint. A feladó köteles az ilyen levelek borítékjának felső balsarkára ráírni teljes nevét és címét, a boríték alsó részére pedig a következő szöveget: *»Na osnovu paragrafa 191. 2. O. R. ostobodjeno plaćanja postanske takse.«* (A munkásbiztosítási törvény 191. szakasza értelmében postai tarifamentes.) Ha a feladó ezt a klauzulát a borítékra nem vezeti rá, a levelet kézbesítik ugyan, de a büntetőportót a munkaadón utólag behajlják.

Felolvasás a Lloyd-egyesületben. A szuboticei Lloyd-egyesületben *Krauser* A. Alfréd, a Keleti Akadémia volt hallgatója, március 5-én, vasárnap d. e. 10 órakor, a jelenlegi gazdasági krízisről, a jugoszláv importkereskedelemlről és az áru-utánpótlásról felolvasást tart.

Kényszerezegység. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék csütörtökön tárgyalta *Csalenics* Csedomir szabályai kereskedő kényszerezegységi ügyét. *Csalenics* 35 százalékos egyezséget ajánlott, amelyet egy év alatt 4 részletben fizetne ki. Az egyezségért *Popov* György szabályai gazdálkodó vállal jóállást. A hitelezők közül tizen, akik

180.981.60 dinár követelést képviseltek az egyezség elfogadása mellett. Öt hitelező 85.031.50 dinár érdekeltséggel ellene szavazott. A kétharmadtöbbség hozzájárulása folytán az egyezség létrejött.

A vajdasági autóforgalom. Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség kimutatása szerint 1921. évtől a noviszadi autóvezetőket vizsgáztató bizottság 893 kocsivezető igazolványt adott ki. A Vajdaságban összesen 685 autó van forgalomban. Ebből Noviszadin 137 autó van, 25 taxi, 12 teherkocsi, a többi luxusautó.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. április 2.

Budapest deviza 1137—1159, valuta 1157—1165.

Prága deviza 54.50—55, valuta 54.1250—54.6250.

Berlin deviza 6.72—6.74 milliárd márka, valuta 6.71—6.75 milliárd márka.

Bécs deviza 1140—1144, valuta 1139—1145.

Newyork deviza 1.6125.

Zürich, apr. 2. Zárlat: Beograd 8.35, Páris 27.05, London 24.77, Newyork 518.50, Brüsszel 26.35, Milánó 21.35, Amsterdam 206.625, Berlin 123 héttüzenhatod, Bécs 0.0073, Szófia 3.775, Prága 15.35, Varsó 100, Budapest 0.0072, Bukarest 2.40.

Beograd, április 2. Zárlat: Páris 324, London 296.50—296.75, Newyork 62—62.05, Genf 11.98, Milánó 255.50—256, Berlin 14.80, Bécs 8.74—8.75, Prága 184.25—184.50, Budapest 8.63—8.64, Bukarest 28, Szaloniki 100.

Noviszadi terménytőzsde, apr. 5. Változatlan üzletlenség jellemzi a mai napot. Az ingadozó helyzet úgy a vevőket, mint az eladókat tartózkodóvá teszi. Buza, bácskai, 75, 2—3 százalékos, ab Noviszad, 460 dinár, bácskai, 75, 2—3 százalékos 455 dinár, bácskai, 75—76, 2 százalékos 455 dinár. Tengeri, bácskai, 165 dinár, bánáti, IV. Szentá par. 175 dinár, szerémi, IV—V. 185 dinár. Forgalom: Buza 700, tengeri 1500 q.

Csikágói gabonátőzsde, apr. 1. Buza májusra 149.375, Buza júliusra 137.625, Buza szeptemberre 130.875, Tengeri májusra 104.75, Tengeri júliusra 108.625, Tengeri szeptemberre 109.875, Zab májusra 41.75, Zab júliusra 43.625, Zab szeptemberre 14.5, Rozs májusra 123.

Newyorki gabonátőzsde, apr. 1. Buza őszi vörös 177.5, Buza őszi kemény 163.5, Tengeri 119.75, Liszt 725—800. Az irányzat búzánál egyenletlen, tengerinél tartott.

Budapesti terménytőzsde, apr. 2. A gabonátőzsde ma is csendes. A forgalom nem kisebb ugyan mint tegnap, de az érdeklődés márcsak kisebb tételokra vonatkozik.

Uj búzában nincs üzlet. A régi buza budapesti paritású árát 522.500 koronára kontemplálták.

A rozs tartott. 460.000 koronás árat fizetnek érte ma is, a forgalom azonban alig említésreméltó.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna:* Vukovár 142 (+14), Palánka 150 (+15), Noviszad 138 (+13), Zemun 201 (—14), Pancsevo 180 (—2), Szenderovo 287 (—3), Orsova 252 (—8), *Dráva:* Maribor 44 (—4), Zakanj —98 (—5), Oszljek 54 (+1). *Száva:* Zagreb —10 (—10), Sisak 190 (—10), Jasenovac 436 (—14), Bród 397 (—8), Samac 276 (—17), Mitrovica 369 (—11), Beograd 143 (—). *Tisza:* Szentá 114 (+24), Bácsa 90 (+20), Titel 164 (+10).

NYILTTÉR.

A mérhetetlen fájdalomtól megtörve jelentjük mély bánatunkat, hogy a leggyengédebb férj, a legönfeláldozóbb apa és rokon

HOLLÄNDER IGNÁC

küzdelmes munkával telt és mindenkor nemes tisztaságban ragyogó életének 76-ik évében, folyó hó 1-én, este 9 órakor az élők sorából eltávozott.

Megboldogult szeretettünk földi maradványait folyó hó 3-án d. e. 9 órakor helyezték örök nyugalomra a helybéli zsidó temetőben.

Csonoplya, 1925. április 2.

Emléke örökké élni fog bánatos szívünkben!

Weitmann Péter és neje szül. Kemmer Rozália nevelt leánya szomorodott szívvel jelentik, hogy forrón szeretett nevelő anyja

ÖZV. SEIBOLD JÓZSEFNÉ

szül. KEMMER ANNA

munkás életének 70-ik esztendejében Suboticán 1925. április 1-én d. u. 4 órakor elhalálozott.

Temetése 1925. április 3-án d. u. 4 órakor lesz a Sloboda trg 6. sz. alatti gyászházban a bajai uti temetőbe a róm. kath. egyház szertartásai szerint.

Az engesztelő szent miseáldozat április 4-én reggel fél tíz órakor fog a Szent Teréz templomban az urnak bemutatatni.

Subotica, 1925. április 2.

Aldás és béke lebegjen drága porai felett!

Az elhunytat gyászolják:

Weitmann Erzsébet, Margit és Anna unokái.
Özv. Bander Lajosné és leánya Mici, Kemmer Vince és neje.

Nyilatkozat.

Hónapokkal ezelőtt és azóta is többször hallottam, hogy Montag Izsóné, volt dohányárusnő azt terjeszti rólam, hogy én fosztattam meg őt a dohányárusítási engedélytől és ő teljesen ártatlanul veszítette el az engedélyt.

Az igazság érdekében kötelességemnek tartom a következők kijelentését:

A beogradi Jövedéki Igazgatóság négy tagból álló bírósága 1925. január 12-én Kr. M. br. 74485. sz. alatt Montag Izsóné ellen dohány és cigarettapapír csempészetért, továbbá okmánybélyeg és váltóúrlap jogtalan árusításáért a következő ítéletet hozta:

„Montag Izsóné dohány-csempészesért 1000 dinár, cigarettapapír-csempészesért 4169 dinár, okmánybélyeg és váltóúrlap jogtalan árusításáért 150 dinár pénzbüntetésre ítélték, továbbá köteles a Jövedéki Igazgatóságnak további 370 dinárt fizetni. Nemfizetés esetén a fenti pénzbüntetések egy évi elzárásra változtathatók. Azonkívül a terheltet a dohány- és cigarettapapír-csempészesért 2 hónapi elzárással, az okmánybélyeg és váltóúrlap jogtalan árusításáért további 10 napi elzárással sújtotta. Terhelt dohányárudájában az 1924. november 22 és 23-án talált dohány és cigarettapapír megsemmisítendő, az okmánybélyeg és váltóúrlapok az államkincstár javára elkoboztatnak. Ezen büntetések kitöltése, illetőleg a pénzbüntetések lefizetése után az ítélet a belügyminiszterium államvédelmi osztályával közlendő.”

Az eredeti ítélet közjegyzőileg hitelesített másolata birtokomban van.

Milivoj Todorović
exporteur — dohányárus.

Francisco Romero halála

Irta: André Dollé

A Pireneusokon túl Francisco Romerót úgy tisztelik, mint a szentet és emlékezetét becsületben tartják. Ő volt az, aki a bikaviadalok szabályait először hozta be Spanyolországba. Mindaddig, amíg ő a XVIII. század elején nem foglalta törvénybe a viadal szabályait, úgy történt az arénákban, hogy amikor a bikát már megsebesítették, az egész közönség behorogt a homokra és a lerogyó, vérző, összetört állatot a vérszomjas megvadult tömeg valóságos szétlétpte. Francisco Romero volt az, aki párbajszerűvé tette a küzdelmet, ember és állat, erő és ügyesség párbajává.

De aztán eljött az idő, amikor Francisco Romero megöregedett és nem tudott többé fürgén elugrani a bika rohama elől, nem tudott többé kitesített karral elébe állni. Ekkor Pietro, a fia lépett helyére. A Romero név még mindig fenn ragyogott és az arénák közönsége üvöltve üdvözölte a hős espadát.

Egy napon Pietro is elfáradt. Ugy érezte, hogy jeges marok szorítja össze szívét és ami még soha nem történt meg vele: félt.

A tábornok, IV. Károly hadsegéde, már megjelent az előlki páholyban és zsebkendőjét, meglobogtatva jelt adott a torna megkezdésére. Egymásután öt bikát terítettek le az espadák, de a közönség nem erre volt kíváncsi. Mindenki Pietro Romerót várta, az utólréteget hűst, mert az ő számára az andaluzia bikák leghatalmasabb példányát hozták el, hogy különös dicsőség legyen, ha ledől.

De a bika nem hagyta magát.

Először a két piccadort röpitette az aréna tulsó sarkába szarvának hatalmas mozdulatával. Azután egy lö belét ontotta ki, hogy vér ömlött az aréna sárga homokjára és idegen borzalomban rángatóztak a nézők idegei. Egy chulo aki megpróbált közelébe jutni, törött lábbal maradt fekvő és a händerillerök sem tettek benne kárt.

Ekkor jött elő Pietro Romero. Ugy lépkedett, mint az automata. Izzadság csurgott orcáján és látszott, hogy rettentő erőfeszítéssel fékezte magát. Félt.

Odaállott a bika elé, de a hatalmas állat óriási lendülettel nekiugrott és kiszakította kezéből a vörös köpenyt. A közönség gunyosan kacagott.

Pietro egy pillanatra farkasszemét nézett a füttylő, püsszegő, nevető közönséggel, aztán összetörte a kardját, odadobta az előlki páholy elé és kiment az arénából.

A kijártnál az apjával találkozott. Francisco Romero sápadtabb volt mint a fia:

— Gyáva vagy! — kiáltott rá. — Kardot adjatok!

És még mielőtt a meglepetéstől magához tért volna a tömeg, Pietro Romero helyére odalépett az apja.

Mindenki azt hitte, hogy örült. Csak örült kocakázta meg azt, amit ő tett. Hatvanéves fejjel gyengült szervezettel nem lehet legyőzni a puszták hatalmas bikáját.

A bika behuzott egy sarokba és nem mozdult. Francisco Romero egyenes léptekkel feléje tartott, meglobogtatta szeme előtt a kendőt és abban a pillanatban, amikor a bika támadni akart, markolatig döfte kardját az állat nyakába.

A hatalmas test összeesdült. Először csak a fejét lógatta le, azután térdre zuhant. Vége volt. Francisco Romero kardját, mely életében sohasem hibázott, ismét talált.

Hihetetlen tapsvihar tombolt végig a tribünön. Az asszonyok a ruhát lépték magukról és ezerszínű selyemrongyok szálltak az aréna. Sapkák és kalapok repültek a levegőben.

A bika mellett egyszerre összeesett Francisco Romero is. Megviselt, öreg teste nem bírta már az idegfeszültséget. Száján vékony sugárban csorgott a vér, mire hozzáróhantak, halott volt.

Ugy halt meg, mint egy görög isten.

FERD. PIATNIK & SÖHNE WIEN PIATNIK NÁNDOR és FIAI BUDAPEST KÁRTYAGYÁRAK

kizárólagos képviselők egész Jugoszlávia területére

F. BEDŐ SUBOTICA

Šenke ul. 19. Telefon 438.

Teljesíteni a forgalomban lévő hamisított bélyegzők kártyáira, csak a nálam vásárolt kártyákért vállalok felelősséget

BUTOR
Hálószoba, ebédlő és irodahanderezést elad, amíg a készlet tart, melyon lezárt árak mellett, a nyár utolsó napjai miatt, nagyban és kicsinyben, a leggyorsabb, a leginformatívabb, elsőrendű kivitelben
ATLAS D. D. butor- és faárugyár, NOVISAD
Fizetési megkönnyítés

SENAT GRADA SUBOTICE

Broj 3555/925.

Oglas

Ovim se raspisuje ofertalna licitacija za sprovedjenje montaža električnog osvetljenja u gr. k'laonici. Uvjeti i formular ponude mogu se dobiti u gr. Inž. Uredu (II. sprat 96.) za vreme zvaničnih časova.

Ponude mogu se predati u eksibitu gr. Senata do 22. IV.—925. pre podne u 10 sati.

Subotica, dne 1/IV—925. god.

2911

Gradski Senat.

Hirdetmény

Az I. Péter király csatorna r. t. műszaki üzemvezetősége ezennel közhírré teszi, hogy f. hó 24-től kezdve megnyitotta a vízi darabáru forgalmat a következő vizszonylatok között:

Sombor-Németország-Regensburg és Passau át.

Sombor-Ausztria-Linc-Wien-Korneuburgon-Hamburgon át.

Sombor-Csehoszlovákia-Bratislava (Pozsony) Komáromon át.

Sombor-Magyarország-Győr-Komárom-Esztergom-Vác-Budapest-Budafok-Baja-Mohács valamint a Budapest-mohácsi szakasz állomásain át.

A küldemények Somborban a csatorna társulat vámraktárában adandók, illetőleg veendőek át; a fent említett külföldi állomásokon ezt a forgalmat illetőleg a fel- és leadó hely az Első Dunagőzhajózási Társaság (DDSG) ügynökségeinél van,

A fent nem említett külföldi államok és Sombor közötti forgalomra, továbbá díjszabások, díjtételek és a szállítással összefüggő többi kérdéseket illetőleg, felvilágosítással szívesen szolgál képviselőnk Boschan I. ur Sombor, Kraljević Djordje ulica 8, Telefon 268.

Sombor, 1925. március hó 28.

A. D. Kanal Kralja Petra I.
predje Francis Canal Company

2850

"DAMA"

FEHÉRNEMÜSZALON

Tolstojeva (Ódor) ul. 21

Jutányos áron készít:

női- és gyermek-fehérneműt, hozott és saját anyagból, azonkívül

pyjamákat, ügygarnitúrákat, stórokat stb. a legszebb kézmunkával. 9007

Uj könyvek!

Most jelent meg!

Dr. Milkó Izidor (Baedeker) hat új könyve

- 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
- 3) Spekulané és társai. Egy kötet vidámság
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Irok és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker írásából (Novellisztikus dolgok)

A újabb magyar szépirodalom legjobb művei. A könyvek művészi kiállításuk révén is ajánlatok minden könyvgyűjtőnek
A 6 kötet ára portómentes küldésével 320 dinár
Egy-egy kötet ára 60 dinár

Megrendelhető a BÁCSMEGYEI NAPLO kiadóhivatalában Suboticán és a fiók-kiadóhivatalban Novisadon

Gazdák!

Kereskedők!

KENDERMAG

elsőrendű minőségű kapható

ÁCS GÉZA

mag- és terménykereskedőnél Subotica

TELEFON: 120.

GYERMEKKOCSIK

nagyban és kicsinyben gyári áron kaphatók

F. KOVAČI DRUG

cégnél Subotica

a „VIKTORIA” gyermekköcsigyár
vezérképviselője

Ezideig még nem látott olcsóság ENGLER ALBERT harisnyaáruházában Štrossmajerov
ulica 8. szám

„Fehér hét“

A legjobb angol és cseh gyártmányok:

Fehér asztali garnitúrák 6 személynek	D 245.—
	285, 395 és 475.—
Azsur garnitúrák 6 személynek	D 625.—
Garnitúrák 12 személynek	D 1120.—
Lilomvászon finom középszálú métere	D 19.25
Finom sifon fehérneműnek métere	D 15.25
Fehér japán mintás selyem	D 92.—
Fehér batizt virágos	D 17.—
Zsebkendők darabja D 2.30, 3.50, 4.75, 6.—, 9.—	12.— és 17.25
Törülközők darabja D 19.—, 22.—, 28.— és 33.—	

ZSIVOINTERZIN; SINOVI
VELIKI-BEČKEREK

Aleksandrova ul. (Főut)

BIRTOKELADÁS

BÁCSKÁBAN

A molvölgyi piac közvetlen közelében fekszik a bácsopetrovosolói határban és áll 64 kertületi lánca illetve

88 kat. hold prima szántóföldből
Eladó jutányos napi árban az összes elsőrendű épületekkel, terméssel, vagy termés nélkül. Érdeklődni a tulajdonosnál Welker Keresztély Fekető, vagy pedig a birtokon (volt Bális Péter tanya)

Veliki-Bečkerék legforgalmasabb helyén, 84 év óta fenálló rövid-, kötött- és szövöttáru on-gross üzlet házzal, nagy lakással, két utcára nyíló nagy üzlethelyiséggel, melléképületekkel és elsőrendű berendezéssel, másirányú vállalkozás miatt olcsón eladó. — „Bega“ hirdető és közvetítő V. Bečkerék a főpostával szemben. 2876

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. **Subotica** Telefon: 190 sz.

Távíratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentai put.

KOMLÓZSINEGEK AMERIKAI KÉVEKÖTŐMANILLA

A szegedi kenderfonógyár kizárólagos képviselése a Vojvodinában

Zsák, ponyva, kötél, zsinag, lópokrócok,
szőnyegek és kárpitos cikkek

Pécs-Szabolcsi-szén

és pedig kétszer mosott kovácszszen, kockaszén ipari célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva ab vagon Osijek

Faszén

1-a száraz pormentes szívógázmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkor pontos szállításra legolcsóbb árak mellett.

DANICA FAIPAR OSIJEK

Desatura ulica 27. (Telefon 404) 1237

Képviselők kerestetnek Bánát és Bácskára

az összes gőzerővel dolgozó iparosoknak szükséges készülékek elhelyezésére. Érdeklődők, lehetőleg mérnökök, kik iparosoknál jól be vannak vezetve, forduljanak az

INTERREKLAM D. D.

fiókjához OSIJEK

J. N. Schulhof d. d. Osijek

Jugoszlávia legrégebb és legnagyobb fával égető mészművek

Ajánl

beremend-harsányi kőből égetett, elsőrendű, fehér,

darabos meszet

Minden mennyiség azonnal szállítható. Kizárólagos képviselése a Vajdaság részére

Révai Adolf, Subotica

Telefon 5-51.

!! EGYEDÁRUSÍTÁS !!

EMERIC MAYROVITS

Arad, Piata Avram Jancu 11. (Románia)

Ajánl gumiszijcipők előállítására alkalmas használt gumivásznat és autó belsőgumit, vagontételekben közvetlenül Amerikából szállítva

Egyedárusítókat keresek!

Távíratcím: CANCEINE.

Simon László és Társai

gépműhely, vas- és rézöntőde

Subotica, VI. kör, Tolstojeva ulica 27-29.

KÉSZIT: mindentéle gazdasági gépeket u. m. morzsoló, szecskavágó, borpresek, borszivattyúk, malom-berendezési vasrészeket. Minta szerint vagy rajzok után vas- és rézöntvényeket. Magánjáró alkatrészeket és minden e szakmába vágó javításokat a legjutányosabb áron.

Nyomdagépek javító műhelye

A Bogovina szénbányák

kizárólagos képviselője és elárúsítója

Vujić és Nikolić Novisad

Vilson ter 7. — Telefon 107.

Szállítja azonnalra az összes fajta kiválóan ismert cca 600 kalóriás bogovinai szénbányák SZENTERMEKEIT

Dr. SZEGŐ K.

SZANATÓRIUMA

felnőttek és gyermekek számára

ABBZIA (Italia)

Hízó, edző, diétikus kurák. Székhelyek, drámaszínház, anyagcsere, nő- és idegbajok gyógyítására előrangú gyógyintézet.

7 éven felüli gyermekek kísérel nélkül is felvétellek.

Nemcsak érdekes megbízható

UJSÁGOT KAP

hanem

egy VADONATUJ AUTÓT vagy TRAKTORT

IS NYERHET

ha május 1-től kezdve félévre előfizet a BACSMEGYEI NAPLO-ra

Előfizetési ár fél-ve 270 dinár

Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám címlapját beküldik a kiadóhivatalba.

Beogradi Asphalt és Kátrány Vegyitermékek Gyára

Vuka Karadžića 6. Beograd Telefonszám 27-20
Sürgöncím: Grozit

Gyártmányaink: asphalt és kátrányfedőlemez, asphalt szigetelőlemez, kőszénkátrány, facenent, karbolineum, kőszénkátrányszurok, fedőlak, bitumen, asphalt mastix stb.

Subotica-i képviselő és lerakat:

SCHWEIGER I DRUG, Tolstojeva ul. 17
Telefon 85

Sombori képviselő és lerakat: Bertalan Goldfahn & Co
Novisadi képviselő és lerakat: Emerich Gerő

A legjobb lemezajándékok minden nyelven!

COLUMBIA

gramfonlemezek
vezérviselete
egész Jugoszláviára

„VIKTORIA,“

Varrógépek, kerékpárok, gramfonok és azok alkatrészei!

nagykereskedésben SUBOTICA, Zrinjski trg 2 és
Pašićeva ulica 9 alatti átjáró ház.
Viszonteladók kérjék speciál ajánlatainkat!

